

ELOFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

Ötvenéves péld. sor egyzet 20 fill.
minden következőnél 15 fill.

Egykötés péld. sor 46 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. ■
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, október 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- A horvát bán becsülete.
- Lázár hadnagy és Bartiné szerelme.
- Hazahívták Széchenyi pasát.
- A hadügyminiszter és az aradi vértanu.
- A főherceg parancsa.
- Gabriele D'Annunzio magyar bíróság előtt.
- Tarkaságok

A többség kötelessége.

Arad, október 3

A magyar nemzetnek megbecsülhetetlen kincse a parlament, mely nemcsak állami önállóságunknak, nemzeti szuverenitásunk kifejezője, hanem egyedüli palladiuma nemzeti és állami jellegűnknek, hogy az magyar maradjon. Ezt a legtöbb államhatalmi szervünket teszi bénává, hasznavehetetlenné az obstrukciós ellenzék a házszabályokkal való visszaélések folytán.

A házszabály az alkotmány kiegészítő része. Olyan alkotmánytörvény, amelyhez nem kell királyi szentesítés. A házszabály minden külső ingerencia nélkül a képviselőház határozatai alapján keletkezik s a házszabály egyedüli célja, hogy a képviselőház tárgyalási szabadsága, annak szabad lefolyása biztosított legyen. Minden képviselőnek szabadságát biztosítja a házszabály a felszólalásoknál és a határozathozataloknál. Epen a kisebbség, az ellenzék védelmét célozza az esetleges többségi erőszakoskodás-

sal szemben, mely a kisebbségi szólásszabadság, indítványozási szabadság korlátozására törne. Miként ezt láttuk a múlt század elején, az utolsó rendi országgyűlések idejében, midőn az ellenzék jóformán szóhoz jutni sem engedték és a határozathozataloknál kiszorították a teremből.

A házszabály a képviselő egyéniségét védi, cselekvési szabadságát biztosítja. De semmi esetre sem arra való a házszabályok, hogy az egész parlament munkásságának megakasztója, kerékkötője legyenek. Ez ellenkezik a házszabályok céljával, rendelkezésével. Ezt csak a házszabályokkal való visszaéléssel lehet megcselekedni, amint tényleg csupa házszabályokkal való visszaélés az a sok névszerinti szavazás, amelyben a képviselőház egész munkaideje kimerül. Ez ellen joga és kötelessége a többségnek védekezni. Az ország is sürgeti. A törvényhatóságok tulnyomó többsége, épen a legtekintélyesebb vársok és vármegyék az obstrukció ellen nyilatkoztak s azt elítélték. Az országra, a nemzetre nézve károsnak mondták. Ezen ítélet alól az ellenzék ki nem vonhatja magát. Ezt nem lehet semmibe venni. Ezelőtt hat évvel az obstrukciós ellenzék, a nemzeti ellenállás pártjára állottak a törvényhatóságok. Ez kölcsönzött erkölcsi és anyagi erő az obstrukciós ellenzéknek a kitartásra, a további küzdelemre, mely azonban, sajnos, teljesen eredményte-

lenül végződött, noha felemésztette a nemzet többségének lelkesedését, áldozatkészségét. A mai obstrukciós ellenzék az erkölcsi és anyagi támogatás, sőt az ország teljes rokonszenve nélkül vergődik. Politikailag pedig a magyarság rovására temérdek kárt okoz, melynek eredményei naponként tapasztalhatók.

Itt van elsősorban Ausztria, mely eddig a magyarság erősségét látta a magyar parlamentben, ahol most a visszavonás, a pártütés, az engesztelhetetlen gyűlölködés tombol. Azt lehet mondani, hogy államitekintélyünket rombolja, csorbitja az obstrukciós ellenzék úgy Ausztria előtt, mint idebenn, a mi belső nemzetiségeink előtt. Ugyan ki követelheti a történetek után azt, hogy az oláh, a tót, a pánszláv, az aldeutsch hajoljon meg a magyar alkotmány tekintélye előtt, melyet mi magyarok sem veszünk semmibe? Ugyan kitől követeljük annak az alkotmányos elvnek érvényesülését, hogy a többség akarata dönt, ha ezt az elvet csuffá tenni hagyjuk az ellenzéki kisebbségtől. Ezzel az alkotmányos élet talaját rugjuk ki lábunk alól, mert minden alkotmányos életnek archimedesi pontja az, hogy a többség akarata döntsön és ebbe meg kell nyugodni mindenkinek. Ettől nincs magasabb fórum, a hova felelőbezzük.

Jól mondta Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök a minap, hogy az

Októberi hangulat.

A sikos-fényű, lucskos kövezetre
Az ólmos eső egyhangun pereg.
A puszták fák felnyögnek megremegve,
A kerteken ködpára hempereg.
Szobámban csend van — csak nagy — olykoron
A kandallóban föl-fölsír a szél...
S én könyves szemmel, némán hallgatom,
Hogy lelkem a lelkemmel mit beszél.
Mellettem ül... felcsalta őt a csend —
És búsan, szemrehányón néz reám.
A tarlott fákon hosszan elmereng
S a holtrafázott lombok avarán...
És szól szeliden: „Mondd, ismerse-e még?
Az ifjú dacos trónkövetelőt?
A királyvárak tündérgyermekét:
A rózsanyílás-várót, csók hívót?...
Menj, menj... közömbös mostohámmá lettél:
Hol elfeledtél, hol meg kitagadtál...
Éhes vagyok: ó jaj, hisz éhezettél.
Szomjas vagyok: ó jaj, innom sem adtál.
Elrejtett homlokomra nem sugároz
A déli nap vidám, szabad világot,
Az álmoknak terített asztalához
Csak hullott morzsát szedegetni járok...”

S rá lelkem hallkan, szomoruan mondja:
„Megtagadlak — elfeledlek — igaz!
De lásd — ki szent valóját ajkán hordja
Testvéreink közt — ismered? — ki az?
Mind délibábbá lesz a tündérváros,
Koldustanyává gögös királyvárunk...
Ó, hidd el: az álmoknak asztalához
Mind, mind csak morzsát szedegetni járunk...”
És szövünk tovább halk, bohó meséket:
Tudod mit érzek? ó, beh szép is lenne,
Ha lelkünk lelke, ki valóra ébredt
Jogait kérő friss csatába menne —
Hogy megrázná a rozoga világot
A visszafojtott vágyak milliója!
— Tört karrierek, rombadólt családok:
De szent igazság revolúciója! —
Csitt, csendesesen... hisz úgyse méz soha!
Mert tiszta vagy: mert félsz az út sarától...
Mert bánk a csatater szennyes pora...
Remegsz a kandi gúny metsző szavától...
És visszahúzd legmélyebb zugodba
Mégvérzett, félénk csigaszarvacskádat...
S itt mosolyogva — ott hallkan zokogva
A megadás fon rád fekete fátylat.
Nem méz soha... mert szelid vagy és — gyáva:
Sohsem fogsz szállni büszke légen által.

S le vagy kötözve, láncolva, igazva,
Itt vasbilincsel — ott selyemhajszállal...
Vásári zajban lágy szavad beszéde
Titokban, észrevétlen elhalad,
Csak néha sir föl bus szemünk elébe
Egy bus-magányos, ólmos-esős nap...
Grallertné Martini Hilda.

Egy teás-csésze története.

Irta: HJ. Jeszenszky Sándor.

A buffetben fényesen ragyogtak a gyertyák a friss levegőben. A virágdiszes asztalon méltóságteljesen nyújtóztak az ételek hideg előkelőségei. A fal mellett egy kisebb asztalon teás-csészek szoronganak. A csészetömeg közepén finnyásan húzódik a többiektől egy dusan aranyozott sévresi csésze.

Behallatszik a tánczene és a zajt felhasználva, vidáman beszélgetnek a csészek. A sévresi senkivel sem áll szóba és illatos zsebkendőjét tartja orra elé. Pár egészséges fehér angol csésze megvetéssel végigméri, amikor félénken ide-oda tipeg, hogy senki hozzá ne érjen, de azután vidáman tovább beszélnek, nem törődnek vele.

— Tegnap a konyhában találkoztam a háziasszony volt csészéjével, — mondja az egyik. — Hogy van? Olyan régen láttam — kérdezik tőle.

ellenzék nagy felelősséggel tartozik a nemzetnek, ha idejekorán észre nem tér és fel nem hagy ezzel a hamis alkotmányosdi játékkal. Felelősséggel tartozik az alkotmányos alapelvek két legfőbbike ellen intézett támadásért, a mennyiben egy részről a nyilvánvaló többségi akarat érvényesülését megakadályozza, más részről pedig a házszabályok célját, mely a parlamenti tárgyalások zavartalanságát volna hivatva biztosítani — lehetetlenné teszi.

De felelősséggel tartozik a nemzetnek a többség is, mely ezt a szörnyű játékot eltűri. Felelősségét a kormánypárti többségnek csak fokozza annak tudata, hogy a múlt választásokon épen arra nyert mandátumot, egyenes megbízatást a nemzettől, hogy a parlament megfeneklett munkaképességét helyreállítsa. A nevében is „nemzeti munkapárt” jelzi a célt, amelyre vállalkozott és a nemzeti munkapártnak ezt a vállalkozását óriási bizalomnyilatkozattal honorálta a nemzet, olyannal, mely ennek a pártnak a legvérmesebb reményeit is tulszárnyalta. Ennélfogva nemcsak alkotmányos, de erkölcsi kötelessége is a kormánypárti többségnek, hogy a parlamenti munkásság folytonosságát és annak zavartalanságát biztosítsa.

Ez a kötelesség, amelynek teljesítését a miniszterelnök és a többség a végsőig halasztotta, immár eljutott arra a pontra, amelyen túl már-már bűn lenne azt további időre tenni. A türelem nem tarthat addig, hogy mulasztással, bűnné váljék.

Meghíusult tárgyalások a hus kérdésben. Budapestről jelentik: Tudvalevő, hogy az osztrák és magyar szakreferensek Budapest napok óta tárgyalásokat folytatnak az argentinai husbehozatal ügyében. Fővárosi tudósítónk most a legmegbízhatóbb helyről értesül, hogy a tárgyalások legközelebb meg fognak

szakadni, mert a magyar kormány nem hajlandó engedni eredeti álláspontjából. Holnap a szakreferensek még összeülnek, de valószínű, hogy az osztrákok már holnap el is utaznak.

A horvát bán becsülete.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, október 3.

A Ház mai ülésének érdekessége a miniszterelnöknek a horvát bánról és a horvát politikáról való nyilatkozata volt. A véderővita mai szónoka Bakó József volt, aki a hadsereg szellemének kritikájában olyan szélsőségekbe kalandozott, hogy többszörös elnöki figyelmeztetésben volt része. Az ülésen Berzeviczy Albert elnökölt. Hat kérvényt mutatott be, melyekre az obstruálók névszerű szavazást kértek.

A napirend előtt Esterházy Mihály gróf személyes kérdésben szólalt föl, beismerve, hogy multikori fölszólalásában tévesen idézte Tisza István grófot, de örömmel állapította meg, hogy Tisza gróf cáfoló nyilatkozata a legnagyobb bizonyossága annak, mennyire nem tetszik a többségnek sem a hadsereg németisége.

A Ház ezután egy névszerű szavazást intézett el s tizenkét órákor áttért a véderőjavaslat tárgyalására.

(Császár és király.)

Bakó József a hadsereg nemzeti érzésének hiányáról beszél. A mi hadseregünk birodalmi intézmény, amely a nemzettel nem forrt össze. A magyar államiség fogalmát a hadsereg nem ismerik, a magyarságnak, mint a hadsereg egyik legnagyobb fontartó tényezőjének jelentőségét nem méltányolja. Aki a magyar állami-
ság öntudatával megy is a hadseregbe, ezt a tudatot meghalványulva hozza ki onnét. A hadseregben ismerni kell a császárt, de nem szabad még csak tudni sem a királyról. Zajos ellentmondások jobbról.

Elnök ezért a kijelentésért a szónokot rendre-
utasítja.

Bakó József: A birodalom fogalma kiéli a hadseregben a haza fogalmát. Ez az oka, hogy a magyarság hazafias része visszatartja magát a hadseregtől. (Ellentmondás jobbról.) A hadseregben tudnak ugyan Ausztriának egy Magyarország nevű tartományáról... (Heves ellentmondás jobbról.)

Elnök újra figyelmezteti a szónokot, hogy ha ebben a modorban folytatja fejtegetéseit, megvonja tőle a szót. (Zajos helyeslés jobbról.)

Felkiáltások a baloldalon: A képviselő csak elmondhatja véleményét.

Bakó József az ország magyarságára veszedelmesnek tartja a hadsereg mostani szervezést, ennek a hadseregnek tehát a főlemelt létszámot nem szavazza meg. Határozati javaslatot terjeszt be, hogy a tartalékos katonák ne a nyári mezei munkák idején hívassanak be fegyvergyakorlatra, hanem más időben.

Elnök javaslatára elhatározza a Ház, hogy a legközelebbi ülést hétfőn, október 9-én tartja.

(A bán védelme.)

Héderváry Károly gróf miniszterelnök válaszul Mezőssy Béla mult heti interpellációjára. Mezőssy állításával szemben hivatkozik arra, hogy nemcsak a mostani horvát bán, hanem őt magát is sok személyes támadás érte bán korában. Annak, hogy Tomasics több horvát pénzintézet igazgatósági tagja, igen egyenes és becsületes előzményei vannak. Amikor a mostani kormány megalakult, a horvát országgyűlés többsége Tomasicsot kérte föl a magyar kormányval való tárgyalásra, a kormány pedig őt jelölte a bán állásra. Tomasics akkor kijelentette, hogy husz éves munka után megszerzett közgazdasági pozícióját a bán állás kedvéért nem akarja otthagyni. A kormány azonban, felismervén azt, hogy itt inkompatibilitásról nem lehet szó, megmaradt Tomasics felölése mellett s őt is nevezette ki banná. A horvát kormány üzemeket nem tart fenn, vállalatokat nem szubvencionál, nem juthat tehát e révén bárminő jogosulatlan anyagi előnyhöz. A horvát jelölő hitelintézetben elfoglalt állása nem inkompatibilis, mert ez az intézet közérdekű munkát végez, a bán résztvevett annak alapításában és sok idővel banná kinevezése előtt szerezte ottani állását. Igen kívánatos volna, hogy nagy állású közhivatalnokok olyan vagyoni helyzetben volnának, hogy fizetésük mellé nem volna szükséges más munkával jövedelmet szerezni. A horvát bán állása pedig oly szerény javadalmazás, hogy abból még eddig senki sem gazdagodott meg, sőt minden bannak rá kellett fizetnie. Tomasics eljárása akkor lett volna kifogásolható, ha mostani méltóságából kifolyóan szerzi meg a banknál viselt állást, de a banknak már alapítása óta munkása. A kormánynak is érdeke, hogy a bán ellen emelt vádak tisztáztassanak, de erre nem kell a sajtóbiróság, mert ami vád mostani közjogi állásában éri, azt itt a Házban kell tisztázni. (Helyeslés a jobboldalon.) Az egész alaptalan támadást különösen azért sajnálja, mert ez csupán a most alakuló horvát unionista párt ellen folytatott aknamunka egyik eszköze. Ha ismeri is a vádak forrását, azért mégis szükségesnek tartja az igazság kiderítését, de igazságtalanul meggyanúsítani nem enged senkit. Kéri válasza tudomásul vételét. (Zajos tetzés a jobboldalon.)

— Rosszul letörött a füle, — feleli — most már nem hozzák be. A szakácsné most már állandóan tojásfehérjét tart benne. Szegény úgy panaszkodott, nem bírja a gyomra.

— De mondjátok csak, — kérdezi egy harmadik — mi történt azzal a kis rózsaszínnel, olyan furcsa dolgokat beszélnek róla.

— Én tudom, — szól közbe hirtelen egy beavatott — mikor a szakácsné valami rumos téstát csinált, rumot öntött be. Szegény fiu, aki csak kávéhoz volt szokva, berugott, leesett az asztalról és széttört.

— Tehát nem lett öngyilkos? — kérdezték. — Dehogy, jókedve volt, össze-vissza ugrott az asztalon és leszédült — jön erre a felvilágosítás.

A következő pillanatban általános csend lesz. Az inas jön a teás kannával. A csészek örömmel várják táplálékukat, az aranyos csillamu barna teát. Lassanként az összes csésze megtelik s illatos pára emelkedik a kis asztal fölé.

Az általános csendben egyszer csak dühösen kitör a sévresi csésze:

— Ostoba inas, kised a megszokott helyemről és még a nyakam közé önt egy ilyen forró lötyöt. Most majd megrepedek dühömben.

— Hát ha teát sem lehet magába önteni, — felelt vissza neki egy öblös csésze — akkor mire való?

— Nem is arra, hogy tea legyen bennem, — replikázik erre a sévresi — hanem

arra, hogy egy üvegszekrényben álljak s hogy nézzenek.

— A háziasszony fülem hallatára mondta, hogy minden csészét elő kell venni — szolt közbe egy jól értesült.

— Csakhogy én nem vagyok minden csésze, tisztelt uram, én nagy érték vagyok. Találjak eltérni, majd lesz itt hadd-el-hadd! Magukból száz is eltörhet, az nem baj, de én! — dühöngött tovább a sévresi.

— Na már én is muzeális értékű tárgy lennék, vagy mi a szosz — szólalt meg egy jó öreg herendi, miközben a párat mint a pipa-füstöt fujta magából, — de nem csinállok még sem ilyen patáliát, pedig van szájam. Bál van, sok a száj, sok csésze kell, — tetje hozzá bölcsen.

— Csak jönne erre a háziasszony — mondja a sévresi — s látna ebben a társaságban, azonnal elvinné inn n.

— Csak ne féltse úgy azt a kis életét — szolt vissza egy mogorva csésze, aki alatt már a harmadik csészealj szolgált, — úgy sem viszik magát el, legfeljebb legutoljára; nem jó magából inni.

— Nem-el — pattant fel a sévresi, — majd meglátjuk, kit visznek el innét leg hamarabb.

Ebben a percben egy alaposan kitáncolt fiatal ember lépett az üres buffetbe. Haja csapzott volt s gallérja a jelentéktelenségbe zsugorodott össze. A csészek felé közeledett, nyilván azzal a szándékkal, hogy egyet elvegyen.

A sévresi teleszitta a tüdejét levegővel s úgy fujta magából a párat, csakhogy feltűnjék. Sikerült is és a sévresi boldogan, gunyos lenézéssel emelkedett ki a többiek közül s vándorolt a buffet-asztal szélére. A fiatal ember beledobott négy kockacukrot és beleöntött öt kanál rumot. Mikor ezzel a művelettel elkészült, künn a zene egy tüzes keringőbe kezdett, a mely oly erős hatással volt a fiatal emberre, hogy pár ritmikus rángatózás után kitáncolt a buffetből.

A sévresi csésze magában maradt, de áthallotta a kis asztalról a csészek gunyos nevetését. Amint így magában unatkozott, egyszer közeledő hangokat hall és belép egy leány két fiatalemberrel. A sévresi már a reputációja végett kénytelen volt megint feltűnés céljából erőszakolt párolgást eszközölni.

Leülnek mindhárman az asztal mellé.

— Ilonka nagysám, parancsol egy csésze teát? — udvariaskodott az egyik fiatalember s máris ugrott, hogy a csészek közül egyet elragadjon.

— Köszönöm, itt van előttem — s ezzel a leány finom ujjai beledobtak a sévresibe négy darab cukrot; két kanál rum s egy kevés citrom jött még hozzá. Ép meg atarta keverni, mikor a táncteremből rémes bögés hangzott: A négyesre tessék felállni!

E kiáltásra az egyik fiatalember felpatlant s „gyerünk, gyerünk!”-kiáltásokkal elrohant a leánnyal együtt. A másik fiatalember utánuk szolt:

Mezőssy Béla kijelenti, hogy politikai szándék nem vezette interpellációjában, de ha a bán ellen a vádak fölmerültek, azokat tisztázni kell. A miniszterelnök felszólalása voltaképpen megértséssel a vádakat, csak valamennyire enyhíti a bán eljárását. A védelem, melyben a miniszterelnök a bán részeseit, megosztja a bán felelősségét a magyar kormánnyal. Rámutatott arra, hogy a horvát jelzalogbank, ahol Tomasics vezető alelnök, nemcsak közérdekű jelzalogkölcsonnökökkel, hanem községi kölcsönökkel is foglalkozik. A bán kezében pedig olyan hatalom van, hogy könnyűszerrel ráviheti a kommunális testületeket a bankhoz való fordulásra. De más vádak is fölmerültek, melyeket a miniszterelnök nem cáfol meg. A választ nem veszi tudomásul. (Taps a baloldalon.)

Héderváry gróf miniszterelnök és Mezőssy Béla rövid megjegyzései után a Ház többsége a miniszterelnök választát tudomásul veszi.

Héderváry Károly gróf miniszterelnök válasza Polónyi Dezső interpellációjára a horvát politika dolgában. Polónyi csupán újságközlémények alapján vádolt. Ezekért azonban nem felelhet a bán, csak az illető lapok szerkesztősége. A horvát bán politikája arra irányul, hogy szerves unionista pártot alkosson s ezért pártjából hiányoznak is mindazok, akik nem teljesen őszinte hívei az unionnak. Azoktól az apró jelentőségektől, amelyek triális tendenciákat mutatnak, nem kell megijedni, mert az ilyen törekvések szitóiával könnyűszerrel el lehet banni. Ezeknek a játékaiból Tomasics ellen vádat kovásolni nem is lehet. A bán inkább védelmet, mint támadást érdemel politikájáért. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Ezután Polónyi Dezső felelt a miniszterelnöknek. Az ülés három órakor ért véget.

Lázár hadnagy és Bartlné szerelme.

— Ismerkedés a vonaton. —

Távirati tudósítás

Budapest, október 3.

Három áldozata van Budapesten a Bajnok utcában vasárnap reggel lejátszódott katonai drámának. Az egyik, a szerencsétlen Lázár Ödön hadnagy, akit ma délután temettek el a honvéd helyőrségi kórház halottasházából. A második, a szintén sajnálatraméltó férj, a budai helyőrségi fogházban várja a katonai bíróság ítéletét és a harmadik a beteges idegzetű, hisztériás asszony, aki szerelmet keresett és egyszerre mindent elvesztett, a budai Ringerszanatóriumban keresi a gyógyulást, mert a lejátszódott nagy dráma súlyos beteggé tette.

— Ilonka, én megiszom a teáját s az első tour az enyém.

Leült a sévresi elé, beleöntött ellenőrizhetlen mennyiségű rumot és utána dobott pár darab cukrot. Epen meg akarta izlelni a párolgó italt, mikor berohant egy szőke, nyurga fiatalember, akinek gallér helyett gyűrött zsebkendő volt a nyakában és hátulról átölelte.

— Édes Viktorkám, az Istenre kérlek, Irénnek nincs táncosa. Igen nagy szívessege teszel a háziaknak is, ha felkéred.

Viktor szabadkozott, majd végre a kibuvás minden lehetősége elzáratván, beadta a derekát és eltávozott, magára hagyva a sévresi csészét, amelylyel már részben a dühtől, részben a benne felhalmazott nagymennyiségű alkoholtól forgott a világ.

— Ekkor két unatkozó és álmos leányos apa tekintélyes alakja jelent meg az ajtóban.

— Már ilyen a mi sorsunk, kedves Pistám, — mondja az egyik, — virrasztunk a leányainkért.

— Az még nem volna baj, — feleli a másik, — ha legalább nekünk is volna valami mulatságunk és nem kellene ezt a meleg vizet innunk.

E közben a sévresi csészébe lottyant ásitva nagy mennyiségű rumot és ép a cukor felé nyúl, amikor véletlenül egy boros üveget pillant meg az almáriomon.

— Hohó, itt bor is van! — mondja boldogan s ezzel úgy otthagya a sévresi csé-

Lázár Ödön hadnagy holttestét ma reggel boncolták föl a Gyáli-úton levő honvéd helyőrségi kórházban. A boncolás megállapította, hogy a kilenc miliméteres revolvergolyó a jobb szemén át hatolt a koponyába és szétroncsolta az agyat, majd a hátsó koponyafalban akadt meg. A boncolás után a holttestet a kórház halottastermében ravatalra helyezték.

Bartl Róbert főhadnagy, aki Lázárt agyonlőtte, nyugodtan viselkedik a katonai fogházban. Kihallgatásakor is azt vallotta s egyre hangoztatja, hogy nem lehetett másként, boszút kellett neki állania családi boldogsága megrontóján. A katonai bíróság ítélezése elé nyugodtan néz és bizik abban, hogy ez az ítélet felmentő lesz.

Lázár Ödön, a szerencsétlen fiatal hadnagy, aki ismerősei és barátai előtt nagy Don Juan hírében állott, readkivül kellemes, megnyerő modoru, férfiasan szép fiatalember volt. Azt mondják, hogy a nőekkel rendkívül tudott bánni és szinte ellenállhatatlan hatást gyakorolt rájuk. Egyik barátja, aki jelen volt Miskolcon, ahol ennek a véres drámának első szálai szövődtek, a következőleg beszélt el az ismerkedés történetét:

— Bartlné a férjével együtt érkezett Miskolcra augusztus végén. Ott tartózkodott abban az időben Lázár Ödön hadnagy is, aki testvérénél, Lázár Lorántnál, az Osztrák-Magyar Bank miskolci fiókjának vezetőjénél volt látogatásban. Lázár és Bartlné is mindennapi vendégek voltak a miskolci Abbázia-kávéházban, azonban ekkor még nem ismerték egymást. Lázár Ödönnek feltűnt az elegáns, karcsu, szőke, de nem nagyon szép fiatal asszony és kereste volna vele a megismerkedést, azonban nem jutott hozzá. Csak a kávéházban váltottak egymással meleg pillantásokat, mert Bartlnének is feltűnt a csinos fiatalember, aki civilben járt, sötétkék kabátot és fehér tennisz-nadrágot hordott.

Időközben Bartl főhadnagynak el kellett utaznia a felsőmagyarországi hadgyakorlatokra. Felesége még ott maradt Miskolcon, de egy nappal utána, augusztus 28-án, hazautazott Szatmárra. Lázár Ödön, amikor Bartlné kocsin a vasúthoz hajtatott, utána ment és kint az állomáson tudta meg, hogy az asszony Szat-

szét, mintha sohsem lett volna szándékában teázni.

Szegény sévresi megint egyedül maradt, de olyan kábult volt már, hogy nem ballotta azokat a gunyos megjegyzéseket, amelyek a csészek asztaláról röpültek feléje. A táncotremben javában járta a kottilion, mindenki azt nézte, a buffetben egy lélek sem volt. Az ajtóban egyszer megjelenik egy arc, meglehetősen vörös orral.

Mikor látja, hogy senki sincs benn, fonnyadt ajkar fanyar mosolyra húzódnak. Óvatos lassúsággal besompolyog egy mama, aki már túl van az élet hiúságain és a gyomrának él. Sívárgó tekintettel gyönyörködik a buffet kincseiben, majd tányért véve kezébe, lelkiismeretes pontossággal mindenből vesz. Két tányér is megtelik. Az asztalhoz ül, a sévresi csésze elé. Kevés tejet önt s pár cukrot sütyeszt még bele. Ezek után, mint aki a menny minden élvezetét biztosította magának, nyugodtan emeli ajkához a teáscsészét.

Mintha az aqua tofana tüzes mérge járná át belsejét, olyat érez az első korty után. Ijedten hanyatlik vissza székében, ujjai megrepegnek, kezéből kihull a sévresi csésze, mely előbb a selyemruhán gördül végig s úgy zuhan a földre. Ezer darabra török.

Valaki benéz a törés zajára s megnyugtatólag szól vissza:

— Csak egy teáscsésze tört el.

márta utazik. Jegy nélkül szállott be ugyanabba a vonatba, minden podgyász nélkül, a fehér tennisz-nadrágban. Ott a vonaton történt a megismerkedés Lázár és Bartlné között s a fiatal hadnagy elkísérte az asszonyt Szatmárra. Csak napok múltán került vissza Miskolcra s már akkor emlegette, hogy Bartlné el fog válni a férjétől és ő feleségül fogja venni.

Arra még akkor nem gondolt a fiatal hadnagy, hogy életével fogja megfizetni kalandos szerelmét.

Hazahívták Széchenyi pasát.

— Látogatás Győrött. —

Távirati tudósítás

Budapest, október 3.

A tripoliszi kaland — azonkívül, hogy sakkban tartja egész Európát — megzavarta a terveit, szabadságát egy érdekes, jelentékeny vendégnek: Széchenyi pasának. Ő tudvalevőleg a konstantinápolyi tüzoltóezred parancsnoka. Két hónapi tartózkodásra érkezett Budapestre. Hogy azonban kiűtött a háború, meg kellett szakítani a szabadságát és indulnia kell hazá. Elutazása előtt egyik fővárosi lap munkatársa beszélgetett a pasával, aki a következőket mondta el:

— Váratlanul leptek meg az események. Meg is kell szakítanom a szabadságomat. Két hónapra jöttem, de már utazom is vissza. Az ezredem tudniillik csak béke idején teljesít tüzoltói szolgálatot. Rendes katonai szervezete van. Négy zászlóaljából áll, legénységét a katonakötelesek közül sorozzák. A kiképzésük is egész speciális, egyik nap tüzoltói gyakorlatokat végez a legénység, másik nap katonai gyakorlatokat. Természetesen csak végső esetben viszik el az ezredet Konstantinápolyból, mert hisz a város már annyi borzalmas tüzkatasztrófát élt át, hogy elsőrangú érdek ezt az ezredet kéznél tartani. Az *Itfai Alai* ezred azonban — ez az ezredem neve — bizony ott volt a Sipka szorosnál, sőt kilencszáz embert vesztett az ütközetben.

— Harmincegy éve élek Konstantinápolyban. A családom? Az első feleségemet, szegényt, korán elvesztettem. A második feleségem görög származású, a híres konstantinápolyi görög érseknek, Krysopolunak az ivadéka. Különben Szmirnában született és *Bph-talia* a keresztnéve. Három gyermekem van, Ilonka, aki most husz esztendő, Gusztáv és a Bálint. Az Ilonkát most elvitte magával Karátsonyi grófné a birtokára, Bánlakra, Arad mellé. A Bálintot idehaza hagyom, katonát akarok nevelni belőle.

Ami a törököket illeti, mind igen derék emberek, csak nem hagyják békében az országot, az a baja. Nem bír magához térni. Az új török uralom beköszöntése előtt egyenesen borzasztó állapotok voltak. Nem fejlődhetett semmi, hisz Konstantinápolyban három ember nem állhatott meg beszélgetni az utcán. Egyik városrészből nem lehetett átmenni a másikba. Az emberek elzárkóztak és elmaradtak a világtól. Most már megváltozhatna minden, de márhólnapra nem megy semmi és úgy van, amint mondtam, nem hagyják békében az országot. A görögök is mozgolódnak? No, azok nem valami híres katonák, azokkal még elbánnak a törökök rövidesen.

— Voltak súlyos napjai. A két év előtti forradalom idején az én legénységem is két pártra oszlott. A tiszteket kikergették a kaszárnyából. Engem nem bántottak. Csak mikor egy reggelen bementem a lakásomról a kaszárnyába, akkor találtam hatvan golyót a szobám

falaiban, padozatán. De azok a kaszárnyának szoltak, az ellenségeskedő csapatok lövöldöztek egész éjszakán át.

— Most kilenc órákor elutazom. Egy napra Győrbe megyek, ahol a püspöknek leszek a vendége. Onnan egyenesen utazom haza, Konstantinápolyba.

Győrből jelentik: Széchenyi Ödön gróf pasa, a török tüzoltó-ezred főparancsnoka ma délben Győrbe érkezett. A vasutnál Goda Béla főispán és a győri tüzoltótestületek fogadták. A főispán leikes hangú beszéddel üdvözölte Széchenyi pasát, aki zajos ünnepléssel vonult be a városba. Várady Árpád püspök Széchenyi tiszteletére ebédet adott, amelyen a város összes notabilitásai résztvettek. Széchenyi délben a város és a megye vezetőinél látogatást tett, délután pedig a tüzoltóság gyakorlatait szemléli meg. Este a tüzoltói tisztikar oszonnát rendez tiszteletére. A pasa holnap visszautazik Budapestre.

Tripoliszt elfoglalták az olaszok.

— Ellenséges hadak a városban. — A hatalmak békeakciója. —

— Saját tudósítónktól. —

Arad, október 3.

Tripolisz erődjein ma kitűzték az olasz lobogót. Olaszország bátorságot meritett az európai hatalmak huzódzásából, melyet a békeközvetítés körül tanusítottak. Ma megdördültek az ágyuk az afrikai gyarmat fővárosa előtt és abból az egy-két hírből, mely az ágyuzásról érkezett, az következik, hogy a török órság kardcsapás nélkül átengedte a várost az ellenséges hadseregnek.

Olaszország vállalkozása Törökország ellen most már mind nagyobb veszedelmekkel fenyegeti az európai békét. Már ugyszólván az egész Balkán mozgósít, azzal a különbséggel csupán, hogy az egyik ország titokban, a másik nyíltan cselekszi. Ez érthető is a Balkán-államok mai helyzetével szemben. Mindegyiknek óvnia kell magát elsősorban az egymástól, az ugrásra kész kedves szomszédoktól. De egyiknek-másiknak meg kell óvnia magát a támadó Olaszországtól és a megtámadott Törökország boszujától is.

Igy a gyöngye Görögországnak a legkomolyabban kell számolnia azzal az eshetőséggel, hogy a török hadsereg bevonul Tesszáliába, viszont Törökországnak tartania kell attól, hogy Olaszország ráteszi kezét Albánia déli partvidékére. Ez a gondolat azonban nemcsak Törökországot aggasztja e vészes pillanatban. Ez már az osztrák és magyar nagyhatalmat is igen közel érinti, sőt ez általános balkáni forrongást idézhetne föl és nagy európai összeütközésre szolgáltatna végzetes alkalmat.

A minap súlyos jelentések szoltak arról, hogy olasz cirkálóhajók bombázták a prevezai erősséget, négy kisebb török hadihajót ártalmatlanná tettek, továbbá olasz csapatokat szállítottak partra Preveza közelében. Az olasz kormány azóta egyre cáfolja ezeket a jelentéseket. Nem igaz, hogy bombázták Prevezát. Nem igaz, hogy csapatokat raktak partra török területen. De igaz, hogy négy török torpedózót elsüllyesztettek az olasz cirkáló hadihajók, mert ezeknek az a feladatuk, hogy biztosítsák a tengeren az olasz csapatok átszállítását Tripoliszba.

Az európai nagyhatalmak érzik is a vihar szelét s mindenképp azon iparkodnak, hogy még ebben a kései pillanatban is valami békés lehetőséget hozzanak létre Tripoliszra vonatkozólag Olaszország és Törökország között. En-

nek a külső beavatkozásnak kell tulajdonítanunk, hogy a tripoliszi erődök bombázása készt s hogy az olasz csapatok patraszállása Tripoliszban — csak ma — kezdődött meg. De békés egyezségre birni a szemben álló két hatalmat most már fölötte nehéz. Törökország végre is nem adhatta át (semmi pénzbeli áron) Tripoliszt Olaszországnak, viszont érthető az is, hogy Olaszország — ha már ilyen szokatlan, erőszakos, nagy lépésre határozta magát — most már kevés sikerrel be nem érheti.

De hát azért diplomácia a — diplomácia, hogy ilyenkor mutassa ki találékonyságát és az emberi javak megóvására irányuló hivatottságát. Annyi bizonyos, hogy Olaszország könnyebbnek hiszi a vállalkozását, mint amilyen valójában; mert a törökök erejét lebecsülni most sem lehet, s a természetadta nehézségek — a tartomány megszerzése és pacifikálása — csekélyeknek egyáltalán nem mondhatók. (Egy hatalmas olasz cirkálóhajó máris tönkrement a tripoliszi sziklákon.) Törökország meg azt hirdeti, hogy utolsó emberéig meg fogja védeni Tripoliszt.

Ily körülmények között nyilvánvaló, hogy okos békekötés többet ér a még oly biztató háborunál.

Olasz lobogó Tripolisz várfalán.

Budapest, október 3. A Pester Lloydot éjjel 1 órákor Rómából táviratban arról értesítették, hogy ma a délutáni órákban a tripoliszi erődítményeken kitűzték az olasz lobogót.

Róma, október 3. Tripolisz bombázása ma délelőtt 10 órákor megkezdődött.

Róma, október 3. Rómából, Velencéből, Poldmóból és Nápolyból tizenötezer olasz katona szállt partra Afrikában.

Róma, október 3. Hivatalosan jelentik: Egy Tripoliszból érkező távirat szerint az olasz hajóraj parancsnoka tegnap felszólította a tripoliszi török parancsnokot a város és erődítmények átadására. A tripoliszi parancsnok ma délig haladékot kért a válaszára.

Előkészületek a bombázásra.

(Tripolisz kiürítése.)

Róma, október 3. Ma fog megkezdődni a tripoliszi erődök bombázása. A bennszülötteknek és az európaiaknak időt engedtek, hogy magukat és vagyonukat biztonságba hozzák.

London, október 3. Máltából jelentik, hogy a tripoliszi török helyőrség, amely az erődöket elhagyta, a város mögött elsáncolja magát. A tripoliszi katonai parancsnok legalább hatvan ezer Mauser puskával fölfegyverezett arabnak támogatására számít. A tuniszi arabok között is erős mozgalom mutatkozik.

Konstantinápoly, október 3. Tripolisz kiürítése megkezdődött. A török helyőrség visszavonult az ország belsejébe. Ugy látszik, hogy a porta titkos rendeletet adott, hogy a helyőrség vérontást elkerüljön, nehogy a hatalmak intervenciója elé nehézségeket gördítsenek.

London, október 3. Máltából jelentik, hogy a tripoliszi helyőrség, amely az erődítményekből kivonulva a város határában sáncok mögött foglalt állást, erősen megszapordott. Nem kevesebb, mint hatvan ezer Mauser-fegyverrel ellátott arab felkelő áll a tripoliszi török katonaság segítségére. Az arab felkelők zöme a várostól mintegy 80 kilométernyire az ország belsejében táborozik, de egy 1200 főnyi előrs Tripolisztól 30 kilométernyire máris egyesült a kivonuló helyőrségből. Sax határában szintén nagyobb felkelő csapat táborozik.

Szaloniki, október 3. Tegnap óta katonai előkészületek történnek a part megvédelmezésére. Karhurnu erődbe nehéz ágyukat szállítottak és éjnek idején egyetlen hajónak sem szabad a kikötőbe bemenni.

Üszküb, október 3. Az új török bizottság Tripoliszba táviratot küldött, amelyben a lakosságot kitartásra buzdítja. A bizottság a vilajet városait felszólította, hogy az ország megvédelmezésére bizottságokat alakítsanak. A város nyugodt.

Róma, október 3. A lapok este külön kiadásban jelentették, hogy a Marco Paolo nevű olasz páncélos elfogott egy török páncélost, amelynek fedélzetén egy generális és tiszt 200 katona, 200 ló és 2000 fegyver volt.

Konstantinápoly október 3. A török kormány elhatározta, hogy az olaszokat kiutasítja az országból. A német nagykövet ugyan interveniált a határozat visszavonása érdekében, de sikertelenül.

A békeakció nehézségei.

— Vilmos császár a szultánhoz. —

Konstantinápoly, október 3. Vilmos császárnak a szultánhoz intézett távirata a következő: Szeretettel és becsüléssel viseltetem felséged és egész országára iránt és élénk sajnálattal és élénken sajnálom azt a válságot, amelyen jelenleg keresztül mennek. Kormányomnak megparancsoltam, tegyen kísérletet arra nézve, hogy a krízist ki lehessen kerülni, de fáradozásom — sajnos — eredménytelen maradt. Isten segítségével azonban jönni fog az a perc, amelyben a krízis megoldását előmozdíthatom.

Konstantinápoly, október 3. (Éjjel 12 óra.) A minisztertanács ma egész nap együtt ült. Az eredményről hiteles értesítés nem érkezett, de jól értesült helyről azt közlik, hogy Törökország aligha fogja folytatni az ellenállást, miután az a reménye, hogy jogos igényének megvédésénél a hatalmakra támaszkodhatik, meghiusult.

Berlin, október 3. Most már egészen biztosra vehető, hogy az olasz akció csak Tripolisz területére fog szorítkozni, miután Olaszország azt a határozott ígéretet tette, hogy minden harci előkészületében ki fogják kerülni az Adriai tengert. Általános az a vélemény, hogy a legközelebbi napokban a hatalmak közbelépése folytán béke fog létrejönni.

Bécs, október 3. A király ma délelőtt Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta Aerenthal báró külügyminisztert. A külügyminiszter után Mérey konstantinápolyi nagykövet jelent meg kihallgatáson ő felségénél.

A béke ára.

(Olaszország feltételeket diktál.)

Berlin, október 3. A Tageblatt minden hivatalos cáfolgatással szemben is főtartja azt a hírt, hogy Konstantinápolyban Marschal báró német nagykövet vezetésével folyamatban van a közvetítő akció. A megegyezés alapja egyelőre csak Tripolisz átengedése lehet, amihez Rómában föltétlenül ragaszkodnak. A porta, amely a háboru kiütése előtt még csak tárgyalni sem akart Tripolisz átengedéséről, most legalább arra mutat hajlandóságot, hogy a hatalmaknak erre a kérdésre vonatkozó tanácsait meghallgassa. Azt természetesen senki sem tudhatja előre, vajjon végül nem kerekedik-e felül a török háborupárt. A Vossische Zeitung azt írja, hogy a hivatalos közvetítés ideje még nem érkezett meg. Vajjon mikor fog ez az időpont bekövetkezni, azt senki sem tudhatja, de a német kormány

nem hivatalosan minden lehető elkövet, hogy az Olaszország és Törökország között fönnálló háborúállapotot lehetőleg megrövidítse.

Bécs, október 3. A *Zeit* értesülése szerint a békeakció még a kezdetén van és az első megbeszélésnél tart. A porta feltételei a fegyverszünet megkötésére, hír szerint, a következők:

1. A szultán Tripolisz feletti szuverenitásának elismerése.
2. A kapituláció megszüntetése.
3. Behozatali vámok fölemelése 11 százalékról 14 százalékra.

Róma, október 3. Számos jeltől azt következtetik, hogy Ausztria és Magyarország és Németország Konstantinápolyban legközelebb megkezdik a közvetítő akciót. A Tribuna azt írja, hogy ez a közbelépés még nem szünteti meg a háborút, mert Olaszországnak ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a porta békejavaslatot tegyen.

Páris, október 3. Ha a közvetítő akciónak eredménye lesz, akkor Törökország Tripoliszból vissza fogja vonni csapatait és az országot át fogja adni az olasz hatóságoknak.

London, október 3. A *Times*-nek jelentik Párisból, hogy Olaszország hatvan millió frankot hajlandó fizetni Törökországnak Tripolisz átengedéseért.

Róma, október 3. A *Giornale d'Italia* olasz államférfiaknak azt a kijelentését közli, hogy Olaszország a dolgok mostani állásánál nem ismerheti el a szultán szuverenitását Tripolisz fölött.

Pétervár, október 3. Az orosz kormány a legközelebbi napokban semlegességi nyilatkozatot fog tenni.

Szófia, október 3. A bolgár kormány azt hiszi, hogy semmi ok sincs arra, hogy a Balkán-államok a mostani bonyodalmakba befolyjanak. Az orosz kormány a Balkán-államok fővárosaiban lépéseket tett, hogy a kormányokat a béke föntartása érdekében azonos nyilatkozat megtételére bírja.

Kopenhága, október 3. György görög király az olasz-török konfliktusról ezt mondta környezetének:

— Ha abban a meggyőződésben lettem volna, hogy az olasz-török háború európai Törökországra is ki fog terjedni és Görögországot is be fogja vonni az események forgatagába, akkor azonnal visszautaztam volna Athénba. Az összes jelentések után, amelyeket kormányomtól kaptam, nem félek ilyen fordulattól és meg vagyok róla győződve, hogy a háború rövid lefolyású lesz és hogy a hatalmaknak sikerülni fog azt lokalizálni. Ezzel azonban nem akarom azt mondani, hogy a helyzet nem komoly. Különösen attól félek, hogy Olaszország eljárásának igen súlyos következményei lesznek és hogy a mostani helyzet sok más nehézséget rejt magában, amelyek talán jóval veszedelemesebbek a mostani nehézségeknél. Azt hiszem, hogy a mostani helyzet nem adhat okot arra, hogy a Balkán-államok a háborúba belevegyüljenek.

Bécs, október 3. A *Pol. Korr.*-nak Konstantinápolyból beavatott helyről a következőket jelentik: Török politikai körökben örömmel és megelégedéssel látják, hogy a bécsi és berlini félhivatalos sajtó hangja megváltozott azóta, amióta az olasz hajórajnak a jóni tengeren folytatott akciójáról és partraszállási kísérleteiről jönnek hírek. Konstantinápolyban annál nagyobb megnyugvással látják ezt a hangulatváltozást, mert tisztában vannak annak a jelentőségével, hogy az olasz kormány eljárását a tripoliszi konfliktusban még az Olaszországgal szoros szövetségben álló két nagyhatalom sem

helyesli. A bécsi sajtónak ilyen szellemű cikkei a török mértékadó körökben a legőszintébb baráti érzelmeket ébresztették. Kétségtelennek tartják, hogy az olasz hajóraj jóni tengeri hadiakcióját azért nem folytatta és az olaszok azért hagytak föl azzal a szándékukkal, hogy a háborút európai Törökország területére is átvigyék, mert a hármasszövetség másik két államának sugalmazott sajtója nyíltan és egyenesen elítélte a Balkán békéjének ilyen megzavarását. A török politikai világ erkölcsi elégtételt talál ebben a korrekt és diplomáciai tényekkel is bizonyított magatartásban és mely rokonszenvvel üdvözli az osztrák sajtót, amely éles és világos ítélőképességgel ismerte föl a helyzetet és megértette a monarchia külügyi kormányának jól megalapozott célját, amely a balkáni státusquó fenntartására irányul és különösen európai Törökország területi integritását óhajtja épségben fönttartani. Konstantinápolyban erősen biznak abban, hogy Ausztria-Magyarország a jelenlegi konfliktus további fordulataiban is ragaszkodni fog megbecsülhetetlen álláspontjához és a monarchiát Olaszországhoz kapcsoló szövetségi kötelekre való tekintet nélkül a konfliktus méltányos és igazságos elintézését fogja előmozdítani.

London, október 3. Németország vezetésével máris megindultak a békeakció előzetes kísérletei, amelyekben Anglia nyomatékosan részt vesz. Az akció célja egyrészt a béke helyreállítása, másrészt az olasz érdekeknek Tripoliszban kielégítése. A jól értesült *Westminster Gazette* erre vonatkozólag azt írja, hogy a béke fejében Olaszország protektorátusa alá kerülne Tripolisz. Ennek ellenében azonban Olaszországot köteleznék arra, hogy Törökországnak mindennemű erkölcsi és anyagi kárpótlást adjon meg, nevezetesen kimondottan ismerje el és tartsa fönn a török szuverenitást Tripoliszban. Ez esetben Olaszország helyzete Tripoliszban teljesen azonos lenne Anglia egyiptomi uralmával.

Szerbia Törökország ellen.

(Szemet vetett a Szandzsákra.)

Az olasz-török konfliktus rendkívüli izgalmakat szított a Balkánon. Szerbiában a sajtó éles támadásokat intéz Törökország ellen, a szerb radikálisok az egykori háborús párt kedve szerint. E hangulatkeltés forrása az, hogy Szerbia szeretné a Szandzsák-Novibazárt okkupálni. Amióta a diplomácia egy általános balkán bonyodalomtól fél, az a terv is felmerült szerb politikai körökből, hogy Magyarország-Ausztriát megelőzve mozgósítani kell és okkupálni a Szandzsákot Szerbiának. Az olasz-török konfliktusban való politikai magatartásáról Milovanovics miniszterelnök így nyilatkozott egy újságírónak:

— A kormány várakozó álláspontra helyezkedik és semmiféle lépést nem tesz addig, amíg az olasz kormány a háború lokalizálását hangoztatja.

— Ha azonban megtörténne, hogy a háború színtere, esetleg a Balkánra helyeződne, akkor Szerbia is tudni fogja köteleességét. De nem elég, hogy Szerbia egyedül ilyen álláspontra helyezkedjen, a többi Balkán-államoknak is ilyen álláspontot kellene elfoglalniuk, mert ellenkező esetben fatális komplikációk keletkezhetnek az egész balkáni térszigeten.

— Az én véleményem az, hogy ebben a tekintetben az összes balkáni államoknak egyetemesülve, egy és ugyanazon álláspontot kellene elfoglalniuk. Ha Törökország magáévá teszi az Oroszországgal, Angliával és Franciaországgal való barátságos politikát az u. n. „Freundschafts politikát”, akkor garanciát kap a török

rök császárság integritása a Balkánon. Ilyen szituációban Olaszország is megtartaná a „statusquo”-t a Balkánon és akkor a keleti kérdés főszülya át lenne helyezve a Szerbia és az osztrák-magyar monarchia között fennálló viszonyokra.

— A mostani állapotokra jellemző, hogy Bulgária a titokzatosság homályába rejtőzik. A bolgár miniszterelnök elutazott, hogy Ferdinánd királlyal konferáljon. Ausztria pedig pressziót gyakorol a bolgár kormányra, hangoztatva, hogy nem támogathatja a bolgár aspirációkat, mert megtörténhetne, ha Bolgárország valami akciót kezdene a Balkánon, Szerbia rögtön mozgósítaná hadseregét. Ebben az esetben pedig Ausztria kénytelen volna fegyveres erővel Szerbia ellen eljárni. Szerbiának tehát mindezeknél fogva kötelessége semleges álláspontot elfoglalni mindaddig, amíg Bolgárországgal meg nem egyezkedik. Ha mégis megtörténne, hogy valamely balkáni állam fegyverhez nyúlna, akkor a szerb kormány rögtön el fogja rendelni a hadsereg mozgósítását és a Szandzsák-Novibazár okkupációja csak napok kérdése volna.

Hol van a török flotta?

London, október 3. Mint a *Lloyds* társasághoz érkezett távirat kijelenti, a török flotta a Dardanellákban a nagari öbölben van. Kereskedelmi hajók a Dardanellákban naplemente után nem járhatnak.

Róma, október 3. A Tribuna értesülése szerint a török flotta a hivatalos török jelentések ellenére még mindig nem jutott el a Dardanellákba. A török flotta csak ezélt két nappal hagyta el Beirutot.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: A rejtélyes ember, színmű. Bemutató. (C. bérlet.)

Csütörtök: A rejtélyes ember, színmű. (A. bérlet.)

Péntek: Bánk bán, opera. Diszeloadás. (B. bérlet.)

Szombat: Dollárkirálynő: operett. Új bemutatással. (C. bérlet.)

* A rejtélyes ember bemutatója. Modern és ultra-modern színpadi szerzők közül is kiválik a ma esti színdarab szerzője. A merész témák közül a legmerészebbet választotta, mert darabjának cselekménye az élőhalottak szomorú birodalmában folyik le. A rejtélyes ember legjelentősebb része egy elmegyógyintézetben játszódik le, ahol felvonulnak a lelkibetegek, hogy a maguk szomorú sorsát tárják a néző elé. Tagadhatatlan, hogy a szerző nagyon erős színekkel festi az élet sötét jelenségeit, azonban a darab ép különös cselekményével tarthat számot a legnagyobb érdeklődésre. A darab cselekménye mindvégig eleven, izgalmas, érdekesítő. A színtársulat drámai személyzete nagy ambícióval készült a bemutatóra. A színészeknek nehéz feladatot juttatott a szerző. A dráma különben nem kelt borzalmat, mert a jelenetek minden realizmusuk dacára is színpadszerűek. A dráma főszerepeit Kesztlerné, Novák Irén, Follinuszné, Kesztlér Ede, Beregi Sándor dr., Várnay, Delli és Polgár játsszák. Az érdekes dráma szerdán és csütörtökön kerül színre.

* Diszeloadás a vértanúk gyászünnepén. Október 6-án este Erkel operája, a Bánk bán kerül színre. A címszerepet Cseh Ferenc játssza, a többi főszerepben Wlassák Vilma, H. Fekete Aranka, Huszár, Polgár, Csáky, Herold fog fellépni.

* A Dollárkirálynő új szereposztásában. Szombaton este Fall Leó nagyszerű operettjét, a Dollárkirálynőt újítja fel a színtársulat. A címszerepet Neógrády Dóra énekli, aki mint szerződött tag, ezúttal először lép az aradi közönség elé. A darab új betanulással kerül színre és abban hálás szerephez jut a színtársulat több kiváló tagja.

* A Falurossza — vasárnap délután. Csáky Ferenc népszínműnékes vasárnap délután mutatkozik be az aradi közönségnek. A Falurosszában Gődör Sándort játssza, amely egyike legjobb szerepeinek.

* A színházlátogató közönség figyelmébe. A „Fehér Kereszt” kávéházban fővárosi módra színház után Buffet-színházi vacsora. Naponta elsőrangú cigányzene.

* Fedák Sári Amerikában. Amberg Gusztáv, a newyorki Irving Place Theatre igazgatója, a minap Európából visszaérkezett Newyorkba és partraszállása után azonnal hivatalosan is tudatta az amerikai sajtóval, hogy Fedák Sári, a Király színház primadonnáját körútra szerződtette. Hogy mikor érkezik, s hogy milyen darabban lép föl Fedák Sári, azt még nem tudják.

* A manikür szalonban és az ehhez hasonló titkos mulatóhelyeken, amelyek a világvárosokban oly bővében vannak. ritkán fordul meg az egyszerűbb ember. Szerfelett érdekes alkalmat nyújt tehát az Uránia izgalmas és mulató erkölcsrajza arra, hogy bepillantást engedjen az ugynevezett felsőbb tízezer rejtett szórakozásaiba. A manikür-szalon című két felvonásos erkölcsrajz ezt az életet mutatja be egy idősebb pénzkapocitás kalandjainak keretében. A háromnegyed óras előadást betöltő nagy kép kiállítás és rendezése oly elsőrangú és gondos, hogy a téma sikamlósággal tenyegető volta mellett is megtartja mindvégig a diszkrét előadás színvonalát. Nagy része van ebben természetesen az előadó színészek izléses, tompító előadásmódjának, amely elkerül minden bántót és könnyedén, enyhe humorral siklik át a mese érzékibb jelenetein. Kétségtelen, hogy a mozgófénykép színművészet nem térhet ki az ilyen kényelmesebb témájú erkölcsrajzok elől sem, mert hiszen sokkalta inkább az élet ábrázolója, mint a színpad. Azint ezt a manikür-szalon is mutatja a nívós mozi-színmű a triviális témát is erkölcsi tanulsággal dolgozza fel. — A szenzációs erkölcsrajz előadási joga Magyarországon kizárólag az Uránia-színházé. 175

* Az élet játéka (Szenzációs amerikai dráma az Apollóban.) Az a nagy érdeklődés, mellyel az egész művelt világ kíséri az amerikai tárgyú mozgófényképeket, arra indította az amerikai filmgyárat, hogy egy nagyszabású s a maga nemében szenzációs mozidramát készítsen. A filmgyár társulata s a technikai személyzete két havi munka után most el is készült a mintegy 600 méter hosszú filmmel, mely csodálatos élethűséggel adja vissza a kvalifikált írói tollal feldolgozott cselekményt. Két feyenc megszökik a fogházból s az élet különös veszélye jóval később összehozza őket egy délamerikai farmer házában. Az egyik feyenc a másik iránt érzett gyűlöletből leleplezi a ház ura előtt kettőjük titkát s emiatt nyomban el is kell távozniok. A másik szökött rabtól tisztességes ember lett ugyan, de a multja miatt nem maradhat a farmer házában. A farmer leánya azonban szerelmes belé s utána szökik. Menekülésükben indiánok támadják meg s örült hejsza fejlődik ki az üldözöttek és az üldözők között. Vágtató lovasok vonulnak el a képen s a fegyverekből felcsapó lángok teszik izgalmassá a cselekmény fejleményeit. Az izgalmas s a fenségesen beállított hejsza a menekülők megszabadulásával ér véget s most már a becsületes emberré lett feyenc boldogan zárja karja közbé szerelmesét. A kolosszális amerikai drámát az Apolló mutatja be szerdán.

Életveszélyben a francia köztársaság elnöke.

— Óriási pánik a Liberté áldozatainak temetésén. —

Távirati tudósítás.

Páris, október 3.

A Liberté áldozatainak temetése majdnem egy újabb nagy katasztrófát okozott. Ma temették ugyanis a Libertén történt robbanás áldozatait. A temetésen részt vett óriási tömeg között pánik ütött ki. A tolongásban egymást legázolva, hanyat-homlok menekültek az emberek s közben természetesen többen súlyosan megsebesültek. Csak a rendőrség gyors és erélyes közbelépésének köszönhető, hogy a pánik nem követelt magának áldozatokat. A hangulat lecsillapulta után folytatták a szertartást, melyet most már nem zavart meg semmi.

Részletes tudósításunk a következő:

Ma délután temették el a Liberté áldozatait. A temetésen számos előkelőség, Fallieres elnök, a szenátus és a kamara elnöke, a belügy- és hadügyminiszter jelent meg, ezenkívül százazrekre menő tömeg kísérte a robbanás áldozatainak koporsóit. Menet közben pánikszzerű jelenetek játszódtak le és csak a szerencsés véletlennek köszönhető, hogy halálos baleset nem történt.

Fallieres elnök kocsin követte a koporsókat. Első ízben akkor bomlott meg a rend, midőn a menet a Boulevard Srasbourgból a Theater Place ra fordult be. Az elnök kocsijának lovai megvadtak és a közelben állókat a letiprás veszélye fenyegette. A hátrább állók nem tudva a kiáltás okát, ijedten menekültek. Zavar keletkezett, melynek okáról a legkihivetlenebb hírek írtak szájról-szájra. Az izgalom tetőpontján a menet elejéről hirtelen egy nagy durranás hallatszott.

A durranás hallatára a rend teljesen felbomlott. Az a hír terjedt el ugyanis, hogy valaki bombát vetett a temetési menet közé. Mindenki menekülésre gondolt. Egymást kiméletlenül letiporva igyekeztek az emberek a mellékutcákba jutni. Fejét vesztette mindenki, a menekülők kiáltásaiból, a földre tiport nők és gyermekek jajveszékéseiből örült hangzavar keletkezett. Fallieres leszállt kocsijáról, azonban úgy őt, mint a szenátus és a kamara elnökét, valamint a jelenvolt két minisztert a menekülők serege magával sodorta. Csak nagy ügygyel-bajjal sikerült az elnököknek a színházépületbe menekülni.

A katonák és rendőrök nyugalomra intették a tömeget s együttes fáradozással sikerült is egy negyedóra múlva a rendet helyreállítani. Kiderült, hogy a durranásszerű zajt egy állvány bedülése okozta, melyet tolongás közben a menet élén haladók ledöntöttek. A pánik következtében többen, nagyrészt nők és gyermekek megsebesültek, halálos sérülést azonban senki sem szenvedett.

A veszedelmes incidens után a menet folytatta útját az Arzenálig, hol a temetési szertartás végbement.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Achim ö. ököseinek kártérítési pere. Achim András 10.000 korona erejéig keresetet adott be a Magyar Államvasutak ellen a békésgyulai törvényszékhez, mert a békéscsabai ki nem világított vasuti pályatestről legurult és bal lábát eltörte. Most Achim András örökösai folytatják e pert és az első periratukban hangsúlyozzák, hogy az örökösökkel szemben anynyival is inkább kártérítésre kötelezendő a Ma-

gyar Államvasut, mivel, ha a szabálytalanul világított vasuti pályatestről Achim le nem esvén, lába meg nem sérül, a Zsilinszkyfiakkal szemben védekezhetett volna.

Gabriele D'Annunzio magyar bíróság előtt.

— Koronatanu egy válóperben. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, október 3.

Érdekes válóperben hozott ma ítéletet a budapesti törvényszék. Egy olasz főúri pár válópere huzódott már hosszabb ideje a magyar bíróság előtt, mely ma elrendelte az olasz hatóság előtt lefolytatott bizonyítási eljárás újrafelvételét. Az új bizonyítási eljárás során a budapesti törvényszék ki fogja hallgatni D'Annunziót, a nagy olasz költőt is, kinek a válóper történetében vezetőszerep jutott.

A válóper érdekes története a következő:

Mancini gróf, a válópertben levő férj, tíz éven keresztül a legboldogabb házasságban élt feleségével, ki Olaszország egyik legszebb asszonya. Florenzi kastélya nemcsak az arisztokrácia számára volt nyitva, hanem állandó vendégei voltak az olasz irodalom és művészet kiválóságai is. Így többek között Gabriele D'Annunzio, az olasz költőfejedelem is heteken keresztül élvezte a gróf vendégszeretetét. Meleg barátság fejlődött ki közte és a gróf között s ez csak akkor bomlott fel, midőn egy szép napon a grófnő egyik komornája súlyosan kompromitáló leveleket adott át, a mit sem sejtő férjnek. A szépnek egyáltalán nem mondható költő, míg a gróf vendégszeretetét élvezte, a szép háziasszony fejét is elcsavarta.

A gróf kezébe jutott levelek a szerelmek összes titkait felfedték. A gróf válóperre indított neje ellen. Az olasz törvények azonban tudvalevőleg nem ismerik a végleges válást s a házastársak a legvégső esetben is legfeljebb csak asztaltól és ágytól válhatnak el. A becsült levelek be is bizonyították az asszony hűtlenségét s így a bíróság az asztaltól és ágytól való elválasztást ki is mondotta.

Ezzel azonban a gróf nem elégette meg, teljesen el akart válni feleségétől. Hogy tehát volt feleségével minden közösséget megzakítson, a gróf a magyar állampolgárok kötelekébe vetette fel magát. A magyar házassági törvény 115. §-a alapján ugyanis az új állampolgárok az ilyen külföldi különválasztó ítéleteknek elválasztó ítéletté való átváltoztatását kérhetik. E törvény alapján Mancini gróf elérhette volna azt, hogy a magyar bíróság új bizonyítási eljárás mellőzésével kimondotta volna a válást.

A célját azonban nem érte el, mert a grófnő minden lehetőt megtett a válás kimondása ellen. Míg az olasz bíróság előtt nem védekezett, addig most egy budapesti ügyvédet bízott meg védelmével s egyuttal viszonykeresetet adott be, melyben a férj hibájából kérte felbontani. A viszonykeresetben azzal vádolta a grófnő férjét, hogy az házasságuk tényleges fenállása alatt is az év egy nagy részét tőle külön, egy volt bécsi színésznővel töltötte.

Az érdekes pör, mely bepillantást enged az olasz arisztokrácia intimitásai közé, hónapokig huzódott, míg végre a budapesti törvényszék ma meghozta ítéletét. A magyar bíróság visszautasította a grófnak az olasz ítélet átváltoztatását célzó kérését, a grófnő ellenvadásait illetőleg pedig elrendelte a bizonyítási eljárás felvételét. A bizonyítási eljárás során Gabriele D'Annunzion, a per koronatanuján kívül az olasz arisztokrácia 20 tagját fogják tanuként kihallgatni.

A főherceg parancsa.

(Az agyonlőtt hadnagy utolsó írása. — Pajkos történet.)

Lázár Ödön, a tragikus végű Don Juan, szabad óráiban humoros tárcacikket írt. Az alábbi pajkos történetet halála előtt néhány nappal adta át közlés céljából egy fővárosi lapnak:

Fáradtan vonult be az I. Nikita császár nevét viselő 29-ik os. és kir. huszárezred 5. százada egy késő nyári délután Vénasszonyfalva utcáin. A lovak patái csendesen kopogtatták az utcák köveit, amikor a kapitány és a hadnagy beszélgetni kezdtek:

Gróf Nomdol D'Alba kapitány, haragosan nyomta sarkantyúit vasderes lova oldalába:

— Inkább maradtunk volna künt a mezőn, semhogy egy falu vén asszony között töltsük az időt, a hol, — ha jól látom — a legfiatalabb is tul van az ötvenen.

Khalen Bherg hadnagy csendesen így jegyezte meg:

— Sötétben minden asszony fekete!

A kapitány rezignáltan válaszolt:

— Van benne valami igaz!

A jó ebéd után, s a habzó pezsgő mellett, kisimultak a kedélyek és a csendes nyári estét vidám beszélgetés zaja verte fel. Gróf Nomdol D'Alba kapitány könnyed francia kedélye is visszatért és mosolyogva mesélt el egy pikáns történetet.

— Igen, uraim! — mondta csendes nevetéssel — valóban megtörtént velem ez a tévedés. Vénasszonyfalva asszonyairól jutott eszembe, azért meséltem el.

Khalen Bherg hadnagy kételkedve rázta meg a fejét:

— Lehetetlen ez, kedves kapitányom!

A kapitány sértődötten és a sok pezsgőtől vörvörös arccal válaszolt:

— Pedig így volt, ha mondom! És érthető is, mert ismétlem, koromsötét éjszakán történt és heszeszelt állapotban. Nem csoda hát, ha ajtót tévesztettem és a fiatal menyecske helyett a ráncos arcú mamát csókoltgattam.

Aztán mosolyogva tette hozzá:

Érdekes, érdekes! Nem is tudom, mit mondjak erről az éjszakáról, de annyi bizonyos, hogy ilyen különös éjszakám, nem volt soha. Talán mert az öregasszonynak ez volt az utolsó életében, de azt már merem állítani, hogy annyi tüzzel, olyan hévvel sem élelt még vissza azóta senki, mint az a vénasszony.

— Juj, — szolt közbe Khalen Bherg hadnagy.

— Miosoda juj? — kérdezte a kapitány, felhajtván egy tele pohár pezsgőt, — ma se bannám, ha még egyszer megtörténne!

— Nem bannád? — kapott a szón Khalen Bherg hadnagy.

— Nem én! — mondta a kapitány nevetve.

— Hát fogadjunk, hogy nem tennéd meg újra! — heccelte a hadnagy.

— Meg én!

— Nahát, fogadj velem!

— Hát fogadjatok! — szolt közbe a svadronyos is.

— Eh bien, fogadjunk! — ismételte a százados.

— Ötven üveg Mumm?!

— Áll! — mondta a kapitány és belecsapott a hadnagy tenyerébe.

— De hát hogy intézitek el? — kérdezte a svadronyos.

— Azt csak bíztátok rám! — felelte a jókedvű kapitány. Aztán kardját hóna alá kapva, tette hozzá:

— Après moi, indulj!

Kimentek a sötét utcára. S amint nagy kard-

osítottva előre sietett a kapitány, a ráncosarcú vénasszonyok kíváncsian dugták ki fejüket az ablakokon. Gróf Nomdol D'Alba kapitány odament a legelső nyitott ablakhoz és megállt az öregasszony előtt:

— Nénikém! — szolt ünnepies komolysággal — nagy baj van!

— Hát mi baj van, szép kapitány uram? — kérdezte kíváncsian az öregasszony.

— Az, kedves néném, hogy most egy sürgős parancs érkezett Parádi főherceg urtól, melyben azt parancsolja nekem, hogy az első asszonyt, akivel legelőször beszélek, meg kell csókolni. Már pedig én, magával beszélek most legelőször!

— Már hogy gondol ilyet! — tiltakozott az öreg asszony szemérmesen.

— Jaj lelkem, én nem tehetek róla, — mondta a kapitány, a svadronyostól tanult komolysággal — de parancs, parancs!

Nem soká kérette magát az öregasszony, hanem a kapitány komoly biztatására, belenyugodva a változhatatlanba, kijött kaput nyitni.

A svadronyos és a hadnagy visszafojtott nevetéssel osontak a nagy korkülönbőségű szerelmes pár után. Mikor a kapitány a főhercegi parancs szerint megoskolt a vón mamit, egy husz koronás bankót nyomott az öreg nő kezébe és kifelé indult, a svadronyos és a hadnagy harsogó kacagása között.

De még a kapuig sem ért, mikor az öregasszony, lihogva utána szaladt és megragadta a karját.

— Kapitány ur, lelkem!

— Na, mi az?

— Nézze meg csak jól, még egyszer azt a parancsot!

— Minek?

Az öreg asszony huzódózva, pirulva válaszolt:

— Egy csókra szolt az a parancs?

A csaló gróf.

(Wolf-Metternich a törvényszék előtt.)

Távirati tudósítás.

Berlin, október 3.

Rendkívül nagy érdeklődés között kezdődött meg ma a berlini főtörvényszék előtt a hamis kártyás gróf bűnpöre. A vádlott Wolf-Metternich gróf, akinek tudvalévőleg Walentin Klára bécsi színésznő volt a felesége. A gróf dús gazdag német családból származik, de folytonos költségei miatt az anyja kitagadta. A könnyelmű ember ekkor kétes társaságba keveredett és hamis kártyából tartotta fenn magát éveken keresztül. Mig felesége egy bécsi színházban működött, addig ő az európai nagyvárosokban bolyongott és gyanus utakon szerzett pénzt. Egyszerre csak az a hír érkezett Bécsben élő feleségéhez, hogy Berlinben letartóztatták, mert hamis kártyázáson érték. Ennek már több, mint egy esztendeje és azóta a gróf fogságban van. Ugyanis a vizsgálat során kiderült, hogy Metternich gróf tömérdek csalást követett el már évekkal ezelőtt is. Ezért nemcsak hamiskártyázás, hanem egyéb szélhámosságok miatt is felelősségre vonják a berlini bíróságok. A hamiskártya ügyében már ítélkeztek fölötte és most amiatt vonják felelősségre, mert Berlinben rengeteg embert károsított meg négy évvel ezelőtt.

(A pumpoló gróf.)

A gróf ur ugyanis, mielőtt Walentin bécsi színésznővel Scheweningenben megismerkedett s mielőtt nejevé tette volna, hosszú ideig Berlinben élt és kölesön pénzekből tengette életét. Megismerkedett a dús gazdag Wertheim kereskedő családdal, amelynek Berlinben áru-raktárai vannak. A gróf kurizálni kezdett a

Wertheim kisasszonynak és mindenki elhitette, hogy hamarosan feleségévé teszi a milliomos leányt. Ezzel a ravasz mesével aztán temérdek embertől sikerült pénzt kicsalni.

A Wertheim kisasszony papája Európa legnagyobb, legragyogóbb áruházát építette a német fővárosban. Azóta egyre terjed, egyre nő ez az óriás vállalat, sorra elnyeli a körülötte fekvő házakat, új palotákat teremt Berlin különböző részein és a kis ember szomorúan nézi e hihetetlen sikert, amely könyörtelenül a bukásba sodorja, mert a tömeg csak az áruházba tódul, ahol állítása szerint mindent jobban, olcsóbban vásárolhat. És bár a Wertheim-cég ketté szakadt és a testvérek most egymás ellen versenyeznek, szerencséjüknek hirtelen mégis oly nagy, hogy nevük a német kereskedelmi világ élén tündököl. Ebbe a világba pottyant bele váratlanul Wolf-Metternich gróf, aki nem épen dicsőséges kalandok után a német fővárosban keresett vigasztalást és megélhetést. Gróf volt, előkelő ur és bár pénze nem volt, úgy tett, mintha a világ ily apró dolgával nem törődne, ott legyeskedett a Wertheim leánya körül és mert mindenlel ebben a körben látták, nem is kételkedtek hitelé jóságában. Tehát kapott kölesönt, amennyit akart és a gróf ur sietett is elbeszélni mindenfelé, hogy ő nemsokára a Wertheim veje lesz.

De, mondják Wertheimék, erről szó sem lehetett. A gróf urat egyszerűen túrték, mint a jó fiút, aki mindig szolgálatra kész és aki nem kér udvariassága fejében semmit. A gróf urat föl is használták a legkülönbözőbb szivességre, ujesztendő éjjelen például fánkot hozattak vele, természetesen a legelőkelőbb szállóból, amit a gróf ur a maga javára ki is aknázott, mert rögtön husz márka kölesönt kért a főpincértől. El is akarták magukkal vinni Itáliába, de nem, mint a házikisasszony jövődőlőlegényét, hanem mint uti-marsallt. Metternich gróf azonban, aki remélt fényes házassága révén a borbélyán kezdve, minden élő embert, akivel csak megismerkedett, megpumpolt kisebb-nagyobb kölesonért, harsogó hangon tiltakozott e lealacsonyítás ellen:

— Egy Metternich gróf még nem sülyedt annyira, hogy a Wertheim család uti marsallja legyen, kiáltotta.

A család aztán kezdte belátni, hogy a gróf az ő összes vendégeket szemérmetlenül megpumpolja s erre kiadták az utját. A gróf azután azt hirdette, hogy ő egy Landberger Dolli nevű amerikai milliomos hölgynek a vőlegénye és erre csinált sok adósságot.

Ezután feleségül vette Walentin kisasszonyt és nehogy teljesen annak jövedelmére támaszkodjék, hamiskártyára vetemedett, amiért aztán elfogták.

(A mai tárgyalás.)

Mint már említettük, a mostani tárgyaláson a Wertheim család ismerősei ellen elkövetett csalásai és horribilis adósságszinálásai miatt vonják felelősségre.

A tárgyalást ma kezdette meg a berlini főtörvényszék. A vádlott és védője tiltakozott az ellen, hogy ez a törvényszék tárgyalja a pört.

— A mostani tárgyaláson is ugyanaz az elnök — mondta a gróf — aki a multkor tárgyalta a pörömet és már a multkor megmutatta az elnök ur, hogy elfogult velem szemben. Kérem, hogy ügyemet más bírósághoz tegyék át.

A törvényszék azonban kimondotta, hogy nem érzi magát elfogultnak és erre belementek a pör részletes tárgyalásába. A vádlott flégmatikus feleleteket adott.

— Az nem igaz — mondta — hogy olyan sok adósságot csináltam. A fogságomban kiszámítottam az adósságaimat. Mindössze 7184 márka s ebből kifizettem már 1785 márkát. Az

jelentéktelen összeg, ha tekintetbe vesszük, hogy több helyről reméltem pénzt kapni adósságaim rendezésére. Mikor Walentin kisaszszont feleségül vettem, be is vallottam, hogy vannak adósságaim, de megállapodtunk abban hogy együtt fogjuk azokat kifizetni.

Ezután több tanut hallgattak ki. Azt hiszik, hogy holnap ítéletet hoz a törvényszék.

A hadügyminiszter és az aradi vértanu.

(„A rokonságot letagadni nincs okom.”)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 3.

Az Aradi Közlöny írta meg elsőnek azt a tényt, hogy a most kinevezett hadügyminiszter, lovag Auffenberg rokona az 1849-ben vértanu halált halt Ormay Józsefnek, akit azelőtt Auffenberg-nek hívtak. Erre nézve az új hadügyminiszter a következő sürgönyt küldte annak, aki nála ez iránt érdeklődött:

„Ormay József tényleg rokonom, letagadni nincs okom.”

A vértanu-rokonról a lapok is megemlékeztek, de egynémely tévedés kiigazítása végett helyénvalónak tartom Ormaynak, a hős honvédezesnek, kivégzése körülményeit történelmi hűséggel közölni.

Auffenberg József, aki 1848-ban az osztrák hadseregben szolgált tisztirangban, a szabadságharc kitörésekor átlépett a magyar honvédséghez és fölvette az Ormay nevet. A magyarok ügyéért lelkesedő, kitűnő honvéd vált belőle. Hét ütközetben vett részt s mindenütt kitüntette magát. Felvitte ezredesséig s megkapta a vitézségi jelvényt. Elérkezett a világsi fegyverletétel. Az oroszok méltányolva a magyarok vitézi erőit, csak a legénységtől szedték el a fegyvert, a tiszteknek meghagyták kardjaikat. A gyászos megadási követő napon megérkeztek az osztrákok, kik Gyulánál találkoztak az oroszokkal és átvették a behódolt csapatokat. Az osztrákok már elvették a honvédtisztek kardjait és a legénységgel a legkegyetlenebbül bántak. Ezt nem tudta nézni Ormay ezredes, lóháton megszökött a táborból és egyenesen Aradra ment Haynauhoz, hogy jobb bánásmódot eszközöljön ki a magyarok részére. Haynau akkor a Forrai-utca és Fő-tér sarkán levő Nádasdy-házban lakott Aradon. Lakosztálya az első emeleten volt, míg a földszinten a hóhér lakott, hogy mindig kéznél legyen. Itt kereste fel Haynaut Ormay. A tábornok segéd-tisztjét, Winter főhadnagyot kérte, hogy jelentse be.

— Ő szellemi állása igen rossz kedvében van, nem tanácsos hozzá bemenni, tessék talán holnap jönni, ezredes ur, — szölk a főhadnagy.

— Nem baj, jelentsen csak be, — válaszolt Ormay, aki teljes díszben állt a főhadnagy előtt.

Kivánsága teljesült, bejelentették. A másik pillanatban már irtoztos lármát hall Haynau szobájából. A főhadnagy kirohan, galléron kapja Ormayt és lökdösi az ajtón kifelé. A földszinten beordít a hóhérral, a profószért és két katonáért és Ormayt lökdösvé, futólépésben rohantak a városból kifelé. Ormay nem tudta mire vélni a dolgot. Szakadó eső zuhogott és az egész társaság bőrig ázott. Midőn elérték a csálai erdőt, se szó, se beszéd, az első fára felakasztották a szerencsétlen Ormayt. E szokatlan gyors hóhérmunkának az volt az oka, hogy midőn a főhadnagy bejelentette Ormayt, Hay-

nau dühbe jött, hogy miért mer ilyen rebellis alakot bejelenteni és azt mondta adjutánsának, hogy föbelöveti, ha tíz perc múlva nem jelenti, hogy Ormay fel van akasztva. A főhadnagy tíz perc múlva jelentette, hogy az aktus megtörtént, amire Haynau arca földerült. Ormay volt az első aradi vértanu, 1849. augusztus 23-án, azután jött a tizenhárom, majd Kazinczy és Hauk. Ormay (Auffenberg) öccse volt a most kinevezett hadügyminiszter lovag Auffenberg Móric apja.

HIREK.

Lassale szerelme — öngyilkos.

— Nyomorgott a világhírű asszony. —

Távirati tudósítás.

München, október 3.

Fragikus módon, önkezeléssel vetett véget ma Münchenben egy uriasasszony, ki valamikor Németország egyik legünnepeltebb szépsége volt. Kezéért számosan versenyeztek és ez a versenyzés okozta a halálát a szocializmus egyik legzseniálisabb emberének, Lassale Ferdinándnak.

Münchenben ma délután öngyilkosságot követett el Schevitsch Helén, akit a hatvanas években Prakovicza Helén néven az egész világ említett. A közel hétvenéves asszony klórhidráttal ivott, amire súlyos belső sérüléssel a kórházba szállították, kisenvedett. A szerencsétlen asszony az utóbbi időben rossz anyagi viszonyok közé került, sokat nélkülözött és öngyilkosságának is valószínűleg ez az oka.

Az öngyilkos asszony az előkelő bajor Döniges családból származott. A ragyogó szépségű fiatal lánnyal Lassale egy fürdőhelyen ismerkedett meg s csakhamar belészeretett. A szép és előkelő lány kezéért azonban többen pályáztak s ő kérői közül egy Prakovicza nevű gazdag bojárnak adta az elsőbbséget. Az eljegyzés után Lassale összeszólaikozott Prakoviczával, kinek elvei dacára fegyveres elégteltelt adott. A pisztolypárbajban, mint az ismeretes, a bojár agyonlőtte Lassale t.

Prakovicza azonban nem sokáig élvezhette a családi boldogságot, alig pár hónappal esküvője után meghalt. Az asszony férje halála után egy Friedmann nevű, akkoriban felkapott színészhez ment nőül, kit bécsi és new-yorki vendégszereplésére is elkísért. Második férjét is túlélte a még mindig szép asszony, ki harmadszor egy Schewitsch nevű orosz hírlapíróval kötött házasságot.

A sokat hányatott nő memoárjain kívül több regényt is írt, melyek azonban nem mutattak különös tehetségre. Legnagyobb érdeklődést a „Viszonyom Lassale Ferdinándhoz” című műve keltett.

— A miniszterelnök Odülése. Budapestről jelentik: Khuen-Héderváry miniszterelnök titkára kíséretében ma öt napi tartózkodásra Lovranába utazott.

— Felsőbírósi kinevezések. A hivatalos lap holnapi száma fogja közölni, hogy a király Baumgarten Izidor koronaügyész helyettesét a Kuria tanácselnökévé nevezte ki. Baumgarten utódává a király Ligetkuthy Iván budapesti királyi ítélőtáblai bírót nevezte ki a koronaügyészi helyettesi állásra. A két kinevezés következményeül — mint fővárosi tudósítónk jelenti — legközelebb több kinevezés és áthelyezés lesz a bírói és ügyészi testületben, így többek között Pogonyi Nándor dr. aradi ügyészt át fogják helyezni a budapesti ügyészséghez.

— Véres affér György herceg miatt. Belgrádból jelentik: Nagy és véres botrány játszódott le ma a szerb főváros egyik legforgalmasabb utcáján. Ducsovics aktív őrnagy nyilvánosan inzultálta Bajkics Vladimir volt belgrádi egyetemi tanárt. Az inzultusnak előzménye Bajkicsnak egyik belgrádi lapban megjelent cikkében kereskedő, amelyet az őrnagy sértőnek talált és felelősségre akarta vonni a professzort. Amidőn az őrnagy az utcán találkozott Bajkicssal, egyenesen hozzálépett és megkérdezte, hogy milyen jogon írt róla sértő cikket. Bajkics professzor azt válaszolta, hogy vonja felelősségre a szerkesztőt. Az őrnagy erre fejbeugta a tanárt, aki revolvért rántott. Mielőtt azonban löhetett volna, Ducsovics kardjával fején és karján megsebesítette. Bajkics a következő pillanatban mégis elsütötte revolverét és az őrnagy csak úgy kerülte el a halált, hogy hirtelen lehajolt. Az affér oka állítólag György trónörökös miatt keletkezett.

— A szerajevói új hadtestparancsnok. Fővárosi tudósítónk jelenti: A Hadseregi Rendeleti Közlöny legközelebbi száma közölni fogja, hogy a király Auffenberg hadügyminiszter helyére a 15. hadtest parancsnokává Porvevics Szvetozár altábornagyot, a zágrábi 7. honvédkerület parancsnokát nevezi ki. Porvevics horvát származású s jelenleg ötvenöt éves.

— Novákovic a szerb királygyilkosságról. Belgrádból jelentik: Novákovic ma is folytatja a belgrádi Tribunában a szerb királygyilkossággal kapcsolatos események elmondását s legutóbbi folytatásban Sándor király és Draga Masin megölését írta le, most pedig így folytatja: A királyi pár megölése után az összeesküvők első teendője az volt, hogy megnyerjék a maguk részére a katonaságot. Egy tisztet és két közlegényt elküldtünk Atanackovic tábornokért, aki közénk jött és azt a tanácsot adta, hogy hívjuk össze a vezető politikusokat. Ez is megtörtént. A pártok vezéreit egy-egy tiszt és két-két közlegény kísérte azonnal az összeesküvők közé és a haladéktalanul megtartott értekezleten megalakítottuk az új kabinettet. A kabinetalakítás simán ment, csak a belügyi tárca miatt volt harc Gencsics és Probits között. Mire az értekezlet véget ért, már óriási tömeg gyűlt össze Belgrad utcáin. A nép lelkesen éltette az összeesküvőket. A katonaság fegyvereit virágokkal ékesítették fel. Nincsen példa a történelemben ilyen vérnélküli forradalomra. Néhány óra alatt ment végbe az uralkodóváltás és a lakosság oly nyugodtan tért vissza munkájához, mintha semmi sem történt volna.

— Új pénztintézet Aradon? Az utóbbi időben Aradon egymást érik a pénztintézetek alapításai. A legutóbb alapított bankok még alig kezdték meg működésüket s máris új pénztintézet keletkezéséről beszélnek. Az új intézet létrehozásán egy banktisztviselő és egy ügyvéd fáradoznak. Hogy az új pénztintézetnek mi lesz az üzletköre, még nem lehet tudni. Az alapítókáját egyelőre fél millió koronára tervezik.

— Agyonvert éjjeli őr. A torontáli Nagyerzsébetlakról írják, hogy egyik ottani korezmában mulatság volt, amely a régi, rossz szokás szerint verekedéssel végződött. Hrubik János éjjeli őr arramenet, a nagy zajongásra bement a korezmába, azzal a jó szándékkal, hogy hivatalos kötelességéhez híven, rendet teremtsen a vendégek között. A jó szándék azonban reá nézve igen gyászosan végződött, mert a verekedők nekiestek s agyba főbe verték a szerencsétlen éjjeli őrt, akit súlyos koponyacsonttöréssel a nagybecskereki közokórházba szállították, ahol meg is halt.

— Eladott aradi üzlet. Egy évtizedek óta fennálló aradi üzlet eladásáról beszélnek most kereskedői és pénzügyi körökben. A *Rosenblüh H. és Társa Szabadság-téri* női konfekció üzlet tulajdonosai átadták üzletüket *Linneberg Károlynak*, a cég régi vezetőjének. A cég neve továbbra is a régi marad. Az átvételt egy aradi pénzügyi finanszírozza olyformán, hogy az átvételhez szükséges összeget rendelkezésre bocsátja Linnebergnek, a cégnek folyószámlát nyit oly feltétellel, hogy a bank ellenőrzési és beavatkozási joga biztosítottassék.

— Uj alagut a pápának. A pápa eddig csak két uton juthatott el a vatikáni kertekbe. Az egyik az ugynevezett Muzeum-ut volt, mely a Péter-templom felső végén kezdődött és a pápa palotája, valamint a kertek között haladt. A másik magából a Vatikánból indul ki és végigvezet a nagyhirű kőfelirat-gyűjteményen (galleria Lapodaria) és a Chiaromonti muzeumon, illetve a Raffael-féle stanzákon. A Szent Atya így módon csak a kora reggeli órákban mehetett át háborítatlanul kertjében, anélkül, hogy magát a muzeumokat látogató idegenek kíváncsi tekintetének kitegye. Éppen ezért az év nagyobb részében, kora ősztől késő tavaszig, amikor az időjárás lehetetlenné tette, hogy a pápa a korai órákban kísérteljen, inkább lemondott arról, hogy a levegőre menjen. Már XIII. Leó pápa igyekezett ezen az alapon segíteni és pedig lehetőleg oly módon, hogy az idegeneket a muzeumok látogatásában ne kelljen korlátozni. Schneider, a pápa udvari építész ezért nemrég új tervet dolgozott ki, amely a pápa tetszését is megnyerte. Földalatti folyosót akar építeni a Muzeum-ut alatt, mely a vatikáni kert alsó részébe fog torkolni és innen külön ut fog vezetni a belső kertbe. A terv kidolgozásánál nagy súlyt helyeztek arra, hogy az alagut egy muzeum alatt se vonuljon végig, ugyancsak, hogy építésénél se fa, se egyéb dísz áldozatul ne essen. Az alagut hossza 30 méter lesz, magassága 7 méter, szélessége 5—5 méter, úgy, hogy kocsival is kényelmesen végig lehessen menni rajta. Így módon a pápa ezentúl a nap bármelyik órában háborítatlanul fog kertjébe mehetni.

— Megunta a mesterségét. Ma délután öt óra tájban az aradi sporttelep mellől, a gyermekmenhely közelében, egy 17 éves fiú kezében elsült revolver dörrenése zavarta meg az ott játszó gyermekek mulatságát. Az apró emberkék a fegyverzaj irányába futottak és az ut mentőn vérben fekvő fiatal embert találtak, aki egy ütött-vert, rozsdás és gyufaszálakkal összetartott revolverből magára lőtt. A sporttelepről telefonon értesítették a rendőrséget is, ahonnan *Vidéki Gusztáv* ügyeletes rendőrtiszt és *Kabdebó György* tiszt orvos jelentek meg. Megállapították, hogy az öngyilkos *Károlyi Gyula* 17 éves asztalos tanuló, aki vallomása szerint azért fogott fegyvert maga ellen, mert szülei nem engedték meg, hogy otthagyja az asztalos mesterséget és mást tanuljon. A sérülés komoly természetű és ezért kórházba szállították.

— Likvidál a Lugosi Közgazdasági Bank. Jelentették már, hogy az Auspitz bukás miatt válságba jutott Lugosi Közgazdasági Bank likvidálni fog. Ma, mint lugosi tudósítás jelenté, az intézet rendkívüli közgyűlést tartott, melyen kimondták a felszámolást. A likvidáló bizottság tagjai lettek: *Fränkel Nándor dr.*, a Lugosi Népbank ügyésze, *Fränkel Béla dr.*, *Berdach Ignác*, a Lugosi Népbank igazgatója, *Schnitzer A.*, a Lugosi Népbank igazgatósági tagja, *Suttag Ferenc*, a Lugosi Népbank elnöke, *Havas*, a Magyar Pénzügyi Intézetek Központi Hitelbankjának főtisztviselője, *Fáy Ignác dr.* temesvári ügyvéd, a Budapest Belvárosi Takarékpénztár képviselője és *Keller*, az Első Magyar Iparbank főtisztviselője.

— Nagyobb rendet, több tisztaságot! Szeptember első felében Arad megye nagyobb községeit két héten keresztül járta sorra *Kayser Károly dr.* közegészségügyi felügyelő és ellenőrző vizsgálata során általában rendet és tisztaságot konstatait. *Körösbökényben* nem járt a közegészségügyi felügyelő, pedig ott alkalma lehetett volna mást tapasztalni, mint a többi községekben. Legalább is *Imets Illés* körösbökényi járásbíró ennek a véleményének adott kifejezést abban a nagyterjedelmű beadványában, amelyet szeptember derekán küldött Arad megye alispánjához. A panaszos beadványban részletesen leírta, hogy *Körösbökényben* a közegészség és közbiztonság ügye teljesen el van hanyagolva. A községben nincsen orvos, aki gondot viselne a közegészségügyre. A község utcáin soha nem tisztogatnak, nem sepernek és így uton-utfélen felszaporodott a szenny, szemét, piszok. A panaszkozó járásbíró szerint ezeknek az állapotoknak jórészt a község előjárósága is oka, mert nem fordít gondot a fertőzettel fenyegető tisztátalanság megszüntetésére. *Dálnoky-Nagy Lajos* alispán vizsgálatot rendelt el és annak foganatosítását *Borsos Béla dr.* tiszt főorvosra bízta. A helyszínen járt tiszt főorvos jelentése alapján azután az alispán arról értesítette *Imets Illés* járásbíró, hogy a vizsgálat semmiféle mulasztást nem derített ki. Egyidejűleg azonban a körösbökényi községi előjáróságot is utasította az alispán, hogy a jövőben fokozottabb figyelmet fordítson a község tisztaságára és a közegészségügyet szolgáló intézkedésekre.

— Haláles kártyajáték. Mint Bótosról jelentik, ott *Ignyin Stéva* és *Kétin Ráda* nevű földművesek kártyázás közben összeveszttek egymással s a játéknak igen szomorú vége lett, amennyiben *Kétin* néhány késszurással egyenlített ki a differenciát. *Ignyint* súlyos sérüléseivel a becskeréki kórházba szállították, ahol meghalt, partnerét pedig a királyi ügyesség vette gondjaiba.

— Agyonlőtt csempész. *Részics Zsivkó* szerb katonaszökevény Pancsován telepedett le s innen folytatta a csempészetet. Innen csempészett cikkeket szállított a napokban volt hazájába, azonban a szerb pénzügyőrök rajtakapták s utána lövöldöztek. A tizenkilenc lövés közül, melyet a csempész után küldtek, több találta *Részicset*, ki halálosan megsebesült. A súlyosan sebesült emberre *Haim Ferenc* folyamfelvigyázó ráakadt s Pancsovára szállította, azonban útközben *kiszervenedett*.

— Pincetűz. *Kovács József* fűszerkereskedő Erzsébet uca 13. számú házában pincéjében ma este egy hordó rumot fajtett le üvegekbe. A gyertyalángjától a rum meggyuladt és hatalmas lángokkal kezdett égni. A tűzoltóság azonnal kivonult és a tüzet pár perc alatt eloltotta.

— Jótékony intézmények figyelmébe! A Moskovits cipőgyár r. t. aradi fióküzlete ajánlja — kiosztásra alkalmas — fiú-, leány- és gyermek cipőit. Minden pár a legerősebb tiszta bőrből készül, az árak pedig igen olcsók. Már most lehet a gyár Szabadság tér 18 sz. a. fiókraktárában rendeléseket feladni.

— A hölgyközönség szíves figyelmében. Nagyságos asszonyom! Mielőtt őszi és téli ruhaszükségletét beszerezné, szíveskedjék *Varga Kalmán* nőiszabó *Acél Péter-utca 2. szám a.* műtermében a legújabb őszi és téli szövetraktárt megtekinteni. Minden szövetből csak egy öltözkészítetik; egyben értesitem a n. b. megrendelőmet, hogy mint ezelőtt, ma is elválalok hozzávalók nélkül is, rukákat a legizlésebb kivitelben. 4631

— Egy Kárpáti féle fejfájás elleni pastilla 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást. 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerárában Arad, *Boros Béni-tér*. 4679

— Minden gyógyszerésznek és droguistának érdeke, hogy reklámanyagok szétesztásával növelje cikkek forgalmát. A „*Lysoform*” fertőtlenítő-szer elismert, kitűnő szer, mégis *Keleti dr. és Murányi vegyészeti gyárosok*, Ujpest 2/b ingyen és bérmentve küldenek reklámanyagot (csomagoló papírt, plakátot, brosurákat, számoló cédulát stb.) azoknak, akik „*Lysoform*” elárusításával foglalkoznak. Kérjen egy reklám-ládát. 6968

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére — házilag — a likőraroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 4501

TARKASÁGOK.

★

(A tizenhármas szám.) A bíró korholja az előtte álló vádlottat:

— Nem rösteli, tizenharmadszor van itt előttem? Hanem most már elég legyen!

— Tizenharmadszor? Akkor bíró ur még találkozunk, mert a tizenhármas szerencsétlen szám, itt nem álok meg...

★

(A fülbevaló.) Egy jól ismert aradi agglégény a héten egy rózsaszínű illatos levélkét kapott a következő tartalommal:

Aranyos Mucikám! Pezsgős mámerban, álmosan írom e pár sort neked. Mindig reád gondolok. Mintha most is átölelve tartanálak és puszikat adnék pofikádra! Hát te, édes, kijózanodtál-e már? Remélem, nem feledkezel meg ígéretedről s a fülbevalót postafordultával küldöd a te hűséges *Mimidnek*.

Az agglégény meghökkenve olvasta végig a kedves hangú levelet, fogalma sem volt, ki lehet a bájos levélíró. Nem sokaig gondolkozott azonban a válaszon és a következő levelet menesztette utnak.

Kedves Nagysád! Kábitóan parfümös levelet megkaptam és sietek arra válaszolni. Tudatom, hogy e levéllel egyidejűleg postán küldöm a kívánt fülbevalót: egy kiló finom vattát!... Üdvözl: M.

★

(Felmondási ok.) Egy aradi magánocg becsületes és lelkiismeretes pénztárnokát azzal lepté meg a főnöke, hogy tegnap reggel felmondta állását.

A pénztárnok csodálkozva vette tudomásul a főnök elhatározását s kíváncsian kérdezte:

— Bocsánat, főnök ur, ha talán kérdésemmel terhelem. Miért tetszett nekem felmondani?

A főnök sietve adott feleletet:

— Mert nem szeretem, ha a pénztárnok folyton a vasúti menetrendet nézegeti...

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Vidéki levelezőinket felkérjük, szíveskedjenek a községükben található mindennemű állami hivatalok, községi előjáróság, körjegyzőség, tanítók, lelkészek, postakézselek stb. hivatalnokainak névsorát, valamint az ottani pénzügyintézetek, egyesületek, kaszinók, szövetkezetek, iparvállalatok tisztikarát a kiadóhivatallal mielőbb közölni. — Ugyancsak tisztelettel kérjük mindazokat, akik helyben a naptárra vonatkozólag a pótlás végett megküldött ívet eddig be nem küldötték, szíveskedjenek azt a naptárnak idejekorán való elkészítése érdekében sürgősen hozzánk juttatni.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Mit használjunk
hajhullás és fejkorpa

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés leg-hathatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és többszörösen rectificált petroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson
American Hair Petrol

néven szerepel. Egy üveg ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits drogulisták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

= A ménesi állami vincellériskola igazgatósága az intézetbe az 1912. tanévre való felvételre pályázatot hirdet. A felvételi kellékek: írni olvasni tudás, ép, egészséges munkára alkalmas testalkat, továbbá az, hogy a folyamodónak a katona soron túl kell lennie. Azok a folyamodók, akik szőlőmunkával már foglalkoztak, vagy kádármesterséghez értenek, a felvételnél előnybe részesülnek. A vincellériskolába felvett saját költségű tanulók ellátásukért az egész tanévre 300 koronát, illetőleg félfizetéseknek felét tartoznak az iskola igazgatóságánál előlegesen negyedévi részletekben lefizetni az ingyenes helyre felvett tanulók egészen ingyen ellátásba részesülnek. A felvételért folyamodók 1 koronás bélyeggel ellátott és kellően felszerelt kérvényeinek a vincellériskola igazgatóságához címezve legkésőbb folyó évi december hó 1-éig a ménesi m. kir. vincellériskola igazgatóságához nyújthatják be. A tanév 1912. január 2-án kezdődik.

= Segély. Az aradmegyei gazdasági egyesület tagjait, az aradmegyei gazdákat körlevélben szólította fel, hogy tehetségükhöz mérten adakozzanak a kecskeméti gazdasági egyesület számára, amelynek a kecskeméti földrengés 40.000 korona kárt okozott székháza erős megromlása által.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujrad, október 3.

A gazdaközönség az időjárással teljesen megelégedett, amennyiben megfelelő időjárás folytán a mezőgazdasági munkálatokkal gyorsan haladnak előre.

A gabonafizlet irányzata szilárdul.

Elkelt a mai piacon:

800 mm. buza 11.40—11.70

300 mm. új tengeri 7.00—7.30

egyéb jegyzések:

— mm. ó tengeri 8.40—50

— mm. rozs 9.20—9.30

— mm. árpa 8.40—50

— mm. zab 8.80—90

As árak ötven kilogramonként, koronákban értendők.

Számoljon pénzével!

Olcso az ami jó. Ez különösen szappanra vonatkozik. Mert egy cikkénel sem jár az oly nagy szerepet a minőség mint ennél.

Sunlight Szappan

gyorsan és alaposan tisztít, egyszerűen elműli a legfinomabb szöveteket és a legkényesebb színeket.

Kettős darab 30 fillérért.
Nyolcszázötletű darab 16 fillérért.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Budapest, október 3.

Amerika 1-el olcsóbb. Kikötés, vételkedv gyenge, 10 ezer mm. 5 fillérral magasabb.

Az árak 50 fillérenként számítva:

	Dél	2 órai
	zártat	zártat
Bors 1911. októberre	11.95—11.86	11.93—11.94
Bors 1912. áprilisi	12.17—12.18	12.15—2.16
Rozs 1911. októberre	10.23—10.24	10.19—10.0
Tengeri 1912. májusi	8.42—8.43	8.41—8.42
Zab 1911. októberre	9.35—9.36	9.32—9.33

Budapesti értéktőzsde (Táv piactér)

— Október 3 —

Magyar aranyárpadék 4%	110 50
Magyar koronajáradék 4%	10 35
Magyar koronajáradék 3 1/2%	79 75
Magyar földtörvény kötvény 4 1/2%	31.—
Horvát-szláv földtörvény kötvény	92 50
Magyar nyelvieménysorsjegy kölcsön	216
Tiszasszám. az szegedi sorsjegy kölcsön	155.
Oszt. árpadék papírban	91 75
Oszt. árpadék ezüstbe	94 75
Oszt. árpadék aranyban	14 75
Oszt. koronajáradék 4%	1 75
1880. évi oszt. államsorsjegy	157.
Oszt. magyar bankrészevény	9 95
Magyar hitelbank-részevény	83 50
Oszt. hitelintézet részvény	639 75
Oszt. magyar államvasuti részvény	129 —
30 francos arany (Napoleonkor)	9.21
Német birodalmi marka	117 90
London vista	84 82 1/2
Paris vista	86 12 1/2
10 markás arany	28 58

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményesarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. október 3.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	11.00—11.20
77	11.20—11.25
78	11.25—11.30
79	11.30—11.40

Buza (Temesvári borek. áru):

75 kilogrammos	11.00—11.40
Rozs	9.30—9.40
Árpa	8.45—8.50
Zab	8.50—8.60
Tengeri	9.50—8.60

Kőbányai sertéspiac.

Okt. 3

Október 2. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 160—162 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 166—168 fillér. Közép (páronként 240—280 kgr.) 172—174 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi szeptember hó 30. napján volt készlet 30260 drb. — 1911. október hó 1-én felhajtott 320 drb. — 1911. október 1-én elszállított 174 drb. — 1911. okt. 2. napjára maradt készletben 3316 drb.

A hírtott sertésüzlet irányzata: csekély forgalom.

Felelős szerkesztő:

Belgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerdán, 1911. október hó 4-én

C) bérlet.

C) bérlet

Itt először:

A rejtélyes ember.

Színmű 3 felvonásban. Irta: De Lorde A. és Bienet A.
Fordította: Komor Gy. Rendező: Keszler Kde.

SZENÉLYEK:

Bercier	Keszler Ede.	Dr. Bernard	Delly Lajos.
Louise, neje	K. Kápolnai J.	Igazgató:	Várnai Jenő.
Bercier Lionel	Dr. Beregi S.	Főfelügyelő	Ajtai Ödön.
Clotilde, neje	Novák Irén.	Fernand, apó	Herold Ede.
Duboisné	Follinusné E.	Brindeau	Szabó Lajos.
Beauchamp	Polgár S.	A kozák	Kahler K.

Kezdeté este 1/8 órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Báró Sincsey-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán 1911 október 4.

1. A Vezuv kitörése. Természetutáni felvétel. — 2. Cigányszerem. Dráma. — 3. Veszedelmes lovaglás. — 4. Versailli vizesések. Látványos. — 5. A manicúr sajon-ban. 2 felvonásban. Szenzációs sláger kép.

Előadások a n. 6 órától kezdve este 11 óráig.

Helyek: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A helyek kérésnek a nézőtérre kalap nélkül megjelenni.

As előadások tartama 2 óra.

As előadása bármikor be lehet menni.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában

Országos Magyar Tudományos Színház aradi színház

Ma szerdán, 1911. október 4-én:

1. Mozgófénykép-újság. A hét világeseményei a helyszínen készült mozgófénykép felvételekben. Az Apollo-színház állandó műsor-száma. — 2. Az atya hegedűje. Remek életkép. — 4. Ducin mulat! Kacagató. — 5. Az élet látéka. Szenzációs amerikai dráma. — 6. A luna-parkban. Látványos. — 7. A szerelme: vénlányok. Komikus. — 8. Az utolsó intés. 50 méteres kép. Szenzációs dráma. — 9. Tontolini számárhust evett. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

Helyek: Páholy ülésenként 1 kor. Zártszék 1 kor. 1-20 kor. 50 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

Műsort ingyen kapni a jegyszédőknél.

NYILTTÉR.*

Ertesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására adni, hogy az őszi újdonságok, a legegységesebb utcai és estélyi cipőkben már megérkeztek. Kobrak-cipők minden formában és kivitelben.

Lányi Marcell,

1659

cipő-különlegességi raktára
Arad, Atzél Péter utca 1. sz.

Egyéves önkéntesek

legujabb előírás szerint, legjobban és legolcsóbban felszereltetnek

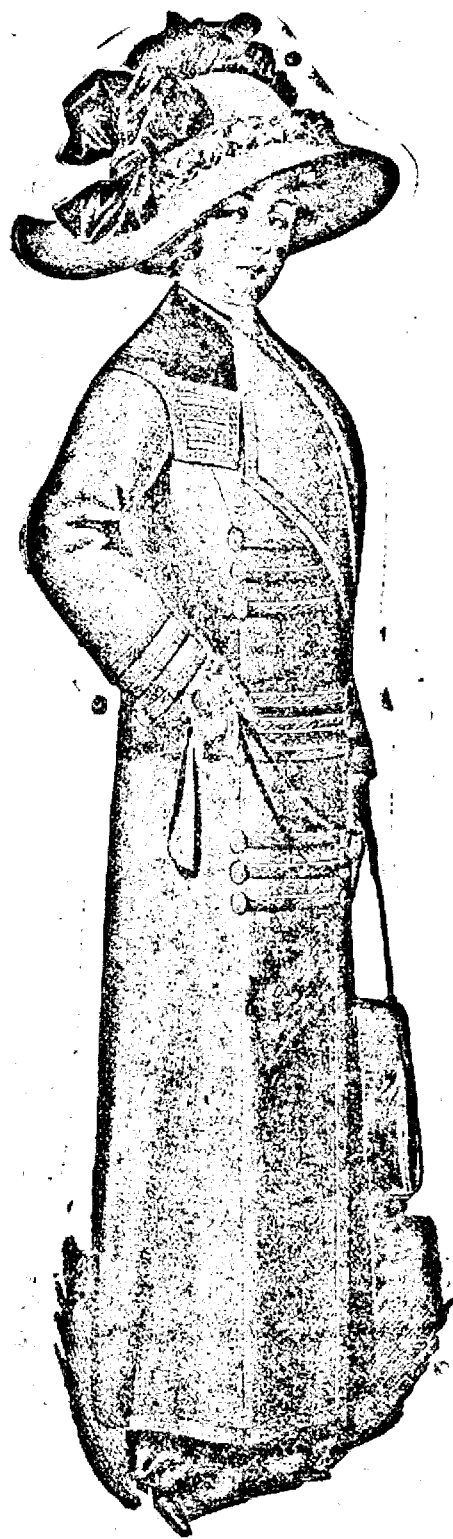
Kolarits Nándor

Bélmagyarország első és legnagyobb egyenruházati intézetében

Temesvár - Belváros,

Mercy-utca 10. szám.

Árjegyzék és költségvetéssel szívesen szolgálok. Legszolidabb kiszolgálásért cégom régi jó hírneve kezeskedik. 3907

Uj üzlet!

György

Menyhért

és Társa

női felöltők
áruháza

Aradon,
Andrássy-tér 8.

(Minorita-templom fő-bejáratával szemben)

Szigoruan szabott árak!
Telefon 855. sz.

Ingyen

szerezhet minden háziasszony értékes használati cikkeket, ha rendszeresen használja a

Knorr-féle makarónt
Knorr-féle zab-preparátumot
Knorr-féle gyermektápszert
Knorr-féle levest

Minden csomaghoz egy bon van mellékelve, a mely a kitűzött díjak ingyenes megszerzésére jogosít. — Árjegyzéket az elárusítók küldenek vagy a gyár:

G. H. KNORR, Ges. m. b. N. Wels (Felső-Ausztria).

6741

Tűzifa!

Igen tömören ölelve, jutányos áron kapható

Dengl Lajos
fatelepen

Kossuth-utca végén
a régi temető előtt.

Telefon: 674.

Tűzifa!

Tűzifa!

Tyukszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle Anagallin használata által, nem piszkít, nem ragadós, kezelése igen egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Szab és kézizzadás

azonnal és teljesen elmúlik ha az izzadó részeket „**Peppo**”-val ecseteljük. A mirigyeket kiszáritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon és teljesen „**Phenolsav**”-val eszközölhető. A butorokat nem rontja, a poloskának még a petéit is kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

Legjobb fekete

Hajfestő

a „**MELOGEN**” Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára **421 2 korona.**

Kitűnő amerikai

gummi

a „**NITER**” 6 darab egy eredeti fémdobozban **2 korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.** a megyeházzal szemben

Vegyes kereskedés

koriatlan italméresi jog és trafikjoggal, nagy községben, konkurencia nélkül biztos megélhetés, házzal együtt előnyös feltételekkel átadó november 1-ére **Bövebbet Nagy Farkas** cégnél Aradon. 4742

Husserl Manó

Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz. Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő bádogos. Készítmődorn butor veretét. Fém-csiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 8341 Galvanoplasztikai munkák

Fajparadicsomot

legfinomabb

csemegeszőlőt

4751 ajánl

Hámory gazdaság

Arad, Deák Ferenc-u. 3.

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

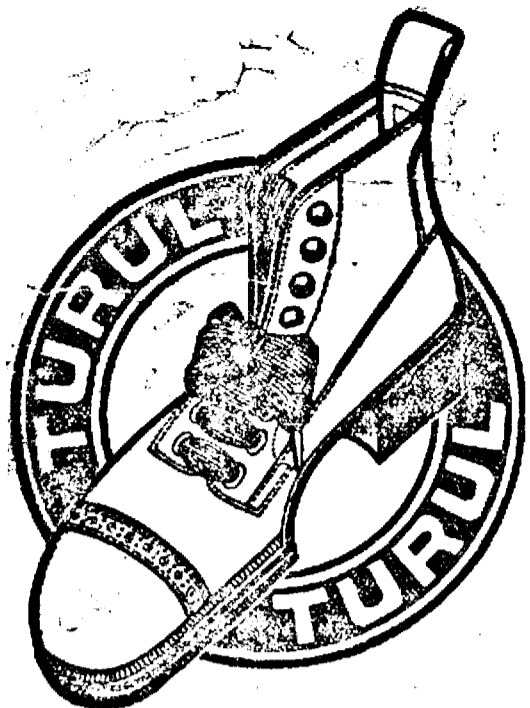
Deutsch Izidor

óras és ékszerész

Weltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és brilliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételre vagy más tárgyakra átcsereeltetnek TELEFON 438. TELEFON 438.

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,

tartós,

jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrassy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: **WEINBERGER EDE.**

2932

1200 munkás és alkalmazott Árjegyzék ingyen és bérmentve. 130 fiók a bel- és külföldön.

Költözők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket

csillárokkal

együtt kedvező fizetési feltételek mellett szerel és szállít

KOCH DÁNIEL

Villamosengedély és telefonberendezési vállalat

Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Virág Kálmán

építőmester

elvállalja magán- és bérházak, valamint nyaralók stilszerű tervezését, művezetését, felépítését és leszámolását. Ugyanintén gazdasági épületek, silos és mindennemű beton és vasbeton munkák szakszerű elkészítését iroda és gyár-

telep:

3821 **ARAD,**

Erzsébet-körút 59. sz.

Telefon szám 65.

A forró nyári hónapok rendkívül elősegítették az összes ragályos betegségek kiterjedését. Tény, hogy a

KOLERA

vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek nyáron fokozottabb erővel lépnek fel, mint más évszakokban, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítő szer kéznél legyen. A jelenkor elismert legmegbízhatóbb fertőtlenítő szere a

6963

LYSOFORM

zagtalan, nem mérgező, olcsó és eredeti üvegekben 80 fillérért minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása gyors és biztos, miért is az összes orvosok betegágyak fertőtlenítésére, antiseptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra) kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására, nőknek altesti irrigációra stb. mindenkor ajánlják

Lysiform-Szappan

finom, gyenge pipereszappan, lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatása. Alkalmazható a legkényesebb bőrre, sőt csecsemőknél is; szépíti, megpuhítja és illatosítja a bőrt. Egy kísérlet és ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni.

Darabja 1 korona.

Fodormenta-Lysoform

erősen antiseptikus hatása szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltünteti és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégbántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy fél pohár vízre. Eredeti üvege 1 korona 80 fillér.

Az összes lysoformkészítmények kaphatók minden gyógyszertárban, drogériában és újabban a jobb fűszerkereskedésekben is. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az „Egészség és Fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

A hol lysoform nem volna kapható, oda közvetlen is küldünk 6 korona előzetes beutalás esetén 3 üveg lysoformot, 2 darab szappant és 1 üveg szájvizet.

DR. KELETI ÉS MURÁNYI VEGYÉSZETI GYÁRA, UJPEST, 2. SZÁM.

— **Viszontelárusítóknak óriási kedvezmény!** —

Andrassy-tér 8. számú

házban egy

üzlethelyiség

— különösen dohányzósdének alkalmas — folyó évi november hó 1-ére

kiadó.

Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22.

Építetők figyelmébe!

Csobán Tivadar

építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 29a. sz.

Van szerencsém értesíteni az építetők közönséget, hogy az építészeti téren mindennemű munkákat, úgymint:

tervezéseket, új építkezést,

régi épületek átalakítását

egy helyben, mint vidéken a legjutányosabb árban készik.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

2681

építész.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona

és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtökéletesebb és legjobb ártalmatlan szépítőszert.

4671

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszertárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengli-ház.)

Ha fáj a feje

használjon **Kárpáti-féle pezsgőt**, mely 5-10 perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és migrántól.

— 1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona —

Kitűnő gyomortisztítókellemes ízű **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Ha valakinek minden az egy-
esetben a kiadóhivatalban van,
azaz a kiadóhivatalban van,
azaz a kiadóhivatalban van.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 16h-ut 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Székfoglalási : 357. sz.

Apró hirdetések felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján is felvehetőek — a hirdetés a költség ölté — vagy levélhírdetéseken. Tudakozásnál a hirdetés száma hirdetőnek küldendő.
A kiadóhivatalban a hirdetés felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján is felvehetőek — a hirdetés a költség ölté — vagy levélhírdetéseken. Tudakozásnál a hirdetés száma hirdetőnek küldendő.
A kiadóhivatalban a hirdetés felvételére a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján is felvehetőek — a hirdetés a költség ölté — vagy levélhírdetéseken. Tudakozásnál a hirdetés száma hirdetőnek küldendő.

Ajánlatokhoz,

helyeket valamely jelleg alatt küldendők a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ezáltal semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül nem vettük el nem vissz. a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Ki vessz nőül

20 éves félárva leányt 400.000 korona vagyonnal? Csakis komoly szándékú urak (ha vagyontalanok is) kiknél gyors házasság akadályba nem ütközik, irjanak e címre: L. Schlesinger, Berlin 18. 4558

Ha hull a haja,

használgon magyar haj-perolint, Vojtek és Weisztól. III-3329

LEVELEZÉS.

„Diskrét“-nek 4812

kiadóhivatalunkban átvehető levele van.

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfínomítója. III-3329

Elsőkölő 4805

uri barátot keresek a legnagyobb diszkretió mellett, ki beteg testvérem költségeit fedezné, kit meleg vidékre kellene küldeni. Végtelen hálás lennék. Levelet „Borongós” napok” Arad, főpostarostante, e lapban jelezve kérek.

Hédolója

lennék azon urhölgynek, aki szívem felvidítaná. „Mókus” a jelzőm. 5119

Eredeti, legfinomabb zamatu orosz teát 20, 50 fillér, 1 és 2 kor. ajánl Földes gyógytár. V-4731

OKTATÁS.

Modern

iparművészeti rajzot és festészetet olcsón tanít Reichné-Guttman Margit okl. rajztanítónő Boros Beni-tér 15. II. 15. Ugyanott 500 darab 1¹/₂ - 2 literes üres üveget megvételre keresnek. 4814

Ha megfázott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-3329

ALKALMAZÁST NYER.

Irodai teendőkhöz jártas

könyvelőt keresek. Cím a kiadóban. 4701

Gépirásban jártas írnokot

keres irodája részére Dr. Seidner Frigyes ügyvéd, Deák Ferenc utca 32. sz. 4790

Ügyes üzletszerzők

helyben és vidéken kerestetnek. Ajánlatok és jelentkezések Gyorsfutár irodába kéretnek. 4735

Nagy községben

vendéglő részére óvadékképes, nős üzletvezető azonnalra kerestetik. Hagenmacher sörraktár, Nádor-utca. 4818

Ügyes

kalapdiszítók és kézi leányok fizetéssel azonnal felvétetnek Maison Ritschernél, Salacz-utca 1. sz. II. em. 4802

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Aradi Cifpészek

Termelő Szövetkezete fióközlete: Csermén, Weinberger Menyhért. 3451

Frisz libansír

kóser kapható nagyban és kicsinyben Weisz vendéglősnél Forrai-utca, gróf Nádasdy-palota. 4629

200—256 hektó I. ma

minőségű és elismert jó ujbort eladó. Értekezhetni: Berán Antal és Fia butortulzetében Arad, Szabad-ság-tér 20. 4681

Tea törmelék

finom, zamatos logolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-3329

Rövid zongora,

harmonium, eufon és 2 drb. vetőgép eladó. Cím a kiadóban. 4697

30—40 métermássa

makulatura olcsón eladó, Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében, Andrassy-tér 16. 555

Megérkeztek!

Legújabb mintájú remek diaphanie-ablakdiszkek, ugyszintén lámpa-ernyők. Ugyanitt kapható a Képes Hét című új folyóirat, számonként házhoz szállítva 20 fillérért. — Krausz Paulin, színházépület. Telefon 511. 4481

Rum compositio

jó hási rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-3329

Legfinomabb csemege szőlőt

(chasselas, passatutti, muskotály) ajánl: Hámory gazdaság, Arad, Deák Ferenc-utca 3. sz. 4577

Használt, de jókarban

levő butorok és edények olcsón eladók Batthyány-utca 28. sz. II. em. 6. ajtó. 4807

Valódi hazai kanári

kapható Gróf Károlyi u. 15. 4808

Legfinomabb fogkefe

felnőttek és gyermekeknek 40 fillértől 1 koronáig, Földes gyógy-szertárban. V-4731

KIADO LAKÁS.

4 szoba,

elő- és fürdőszobából és minden hoz-zátartozóból álló lakás Batthyány-utca 33/a. szám alatt november 1-től kiadó. Bővebbet a házmes-ternél. 4365

Boros Béni-tér 20. számú

bérházban 8 szoba, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekből álló erkélyes lakás f. évi november 1-re kiadó. Bővebb értesítést Laendler Aladár gőzfűrészirodája nyújt. 4809

Csinosan buterezett szoba

fürdőszoba használatlalt, esetleg két egymásba nyíló is, kiadó. Cím a kiadóban. 4813

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-3329

KÜLÖNFÉLE.

Jóforgalmu vállalathoz

20—30 ezer koronás társ keres-
tetik. Cím a kiadóban. 4690

Magán pénzeket

legmagasabb kamatláb mellett el-
helyezek. Wéber bank-bizomány
iroda Világos. 4708

Gyoman

a főtéren egy gyönyörű szép üzlet-
helyiség rőfös és divatarunak ki-
adó. Ugyanott teljes hozzávaló
berendezés eladó. Bővebbet Beck
Móránál Kisjenőn. 4727

Kerékpáros

**Gyorsfutár
Vállalat ::**

Telefon 848.

Iroda: Atzél Péter-utca 1. szám.
(Zrínyi-utcai oldalon.) 3412

Egy szép, finom modern

francia leány keres jobb család-
nál teljes ellátást, francia órák
adásának fejében. Cím a kiadó-
hivatalban. 4810

Legfinomabb

Grassei illatszerek deka 50 fillér
Földes gyógyszertár, Arad. V-4731

A kötegyáni

vasúti állomás mellett fekvő 150
hold tagbirtokom gazdasági épü-
letekkel együtt bármely percben
kiadó. Dr. Rokszin György, Nagy-
várad. 4811

Fehérnemű varrást

és javítást elvállal Kleinné, Magyar-
utca 20. a. 4815

Elegáns

bérrautók

turára, napra, órára Deák Ferenc-
utca 8. sz. Telefon 816. 2725

Keresek

a Radnai uton kisebb gyári üze-
mem részére hosszabb haszonbérleti
szerződéssel egy külön álló házat.
Cím a kiadóhivatalban. 4746

Hu-füstölést

elvállalok Tököli Imre-utca 4.
sz. alatt (volt Halász-utca Krebsz-
féle ház.) 4763

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és
Weisz hírneves állat tápporából.
III-3329

Jó egészségének

fontartására használjon mindenki
Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkitünőbb fájdalom-
nélküli gyomortisztító hájszer.
Ize édes, hatása gyors és biztos.
1 üveg utasítással 4¹/₂ fillér.
12 üveg franco K 4-80. Kapható
kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyszertárban 4676
ARAD, BOROS BENI TÉR.

Elegánsan

berendezet külön-
bejaratu szoba azon-
nal, vagy 15-ére

Kiadó

Rákóczy-utca 4. sz.,

Hajtó 2. szám. 4816

POLOSKAIRTÁS JOTÁLLÁS MELLETTI

4437

Ablak, lakás, és parket tisztítási vállalatomat a **leghatásosabb poloskairtással** bővíttem ki. — Levél, vagy telefonmeghívásra bármikor rendelkezésére állok a n. é. közönségnek.

Telefon 789.

LOVAS KÁROLY,

Telefon 789.

Mihály-utca 86/B.

Csillárok,

Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzéli Péter-utca 2. (si udvarban)

Aradi Nyomda

Részvénytársaság

készít 100 darab

névjegyet

elefántcsontpapíron

:: nyomva ::

2 koronáért.

Vidékre 2 korona 40 f. beküldése esetén bérmentve szállít.

1671/2—1911. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósa 1911. V. 1671/2. számú végzése által Liedl Gyula budapesti cég végrehajtató javára 189 korona 90 fill. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróságra le foglalt és 900 koronára becsült üzleti állványok és pénztárból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladottnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Szabadság-tér 20. sz. a leendő eszközlésére 1911. évi október hó 4-ik napjának délután 4 órája határidőül közzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladottnak fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. te. 108

§-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1911. szeptember hó 19. napján.

Györffy Arnold

bírósaági végrehajtó.

4817

739—911. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Választó, Demeter és Nagy Sándor-utcaik kavicsolási munkálatának elvállalása iránt f. év okt. hó 16-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikilátási ár 2160 korona, Bánatpénzül leteendő a kiáltási-ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtést feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1911. évi szeptember hó 25-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

Nagy Sándor

szobrász

Arad, Kossuth-utca 4. sz.

(Mairovitz kőfaragó telepen.)

Készít művészi kivitelű figurális és dekoratív

szobrász munkákat

n. m.: portrékat természet és fénykép után, síremlékeket, mindennemű iparművészeti tárgyakat, modern épület, díszítő szobrászmunkákat, terakotta, kő, gipsz, cement, stb. anyagokból és azok javítását elvállalja a legolcsóbb árárt. 4407

Női felöltők

Óriási választék legújabb őszi és téli ujdonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott áruk.

4147

Radó Gyula

új divatáruháza Arad, Andrássy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.